# FÆLLES HOLDNING (EF) Nr. 9/2009

## vedtaget af Rådet den 9. januar 2009

## med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF

**(EØS-relevant tekst)**

(2009/C 70 E/02)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, og artikel 55 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ([1]),

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ([2]),

efter proceduren i traktatens artikel 251 ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Formålet med det indre marked for naturgas, som siden 1999 gradvist har taget form i Fællesskabet, er at stille reelle valgmuligheder til rådighed for alle forbrugere i Den Europæiske Union, privatpersoner som erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der derved kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser og højere servicestandarder, og at bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas ([4]) har bidraget væsentligt til skabelsen af et sådant indre marked for naturgas.

(3) De rettigheder, der er sikret EU-borgerne i traktaten — fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og fri etableringsret — kan kun udøves i et helt åbent marked, hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.

(4) På nuværende tidspunkt er der dog hindringer for salget af gas på lige vilkår og uden diskrimination eller ugunstige betingelser i Fællesskabet. Navnlig kan endnu ikke alle medlemsstaterne sikre ikke-diskriminerende netadgang og myndighedstilsyn på samme effektive niveau.

(5) Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 »En energipolitik for Europa« fremhæver, hvor vigtigt det er at fuldføre det indre marked for naturgas og skabe lige vilkår for alle naturgasvirksomheder, der er etableret i Fællesskabet. Meddelelserne fra Kommissionen af 10. januar 2007 »Udsigterne for det indre gas- og elmarked« og »Undersøgelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor (endelig rapport)« viste, at de nuværende regler og foranstaltninger ikke skaber de fornødne rammer for, at målet om et velfungerende indre marked kan opfyldes.

(6) Uden effektiv adskillelse mellem net på den ene side og produktions- og forsyningsvirksomhed på den anden side (»effektiv adskillelse«) er der risiko for forskelsbehandling, ikke kun hvad angår netdriften, men også hvad angår incitamentet for vertikalt integrerede virksomheder til at investere tilstrækkeligt i deres net.

(7) De regler om selskabsretlig og funktionel adskillelse, der er fastsat i direktiv 2003/55/EF, har dog ikke ført til effektiv adskillelse for transmissionssystemoperatørernes vedkommende. På mødet i Bruxelles den 8. og 9. marts 2007 opfordrede Det Europæiske Råd derfor Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om »effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra netdrift«.

(8) Effektiv adskillelse kan kun sikres ved at fjerne de vertikalt integrerede virksomheders incitament til at diskriminere mod konkurrenter, hvad netadgang og investeringer angår. Ejerskabsmæssig adskillelse, der indebærer udpegning af netejeren som systemoperatør og dennes uafhængighed af alle forsynings- og produktionsinteresser, er klart en effektiv og stabil måde at løse den iboende interessekonflikt på og sikre forsyningssikkerheden. Derfor betegnede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 10. juli 2007 om udsigterne for det indre gas- og elmarked ejerskabsmæssig adskillelse på transmissionsniveauet som det mest effektive middel til at fremme investeringer i infrastruktur på en ikke-diskriminerende måde, fair netadgang for nytilkomne virksomheder og markedsgennemsigtighed. Medlemsstaterne bør derfor i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse forpligtes til at sikre, at den eller de samme personer ikke har ret til at udøve kontrol over en produktions- eller forsyningsvirksomhed, samtidig med, at vedkommende udøver kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et

([1]) EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.
([2]) EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.
([3]) Europa-Parlamentets udtalelse af 9. juli 2008 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 9. januar 2009 og Europa-Parlamentets holdning af … (endnu ikke offentliggjort i EUT).
([4]) EUT L 176 af 15.7.2003, s. 57.

transmissionssystem. Omvendt bør kontrol over et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør udelukke muligheden for at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed. En produktions- eller forsyningsvirksomhed bør inden for disse grænser have mulighed for at have en minoritetskapitalandel i en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

(9) Definitionen af ordet »kontrol« er taget fra Rådets forordning nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-fusionsforordningen) ([1]).

(10) Da ejerskabsmæssig adskillelse i nogle tilfælde kræver, at virksomhederne omstruktureres, bør medlemsstaterne indrømmes ekstra tid til at gennemføre de relevante bestemmelser. Da der er vertikale forbindelser mellem elektricitets- og gassektoren, bør bestemmelserne om adskillelse gælde på tværs af de to sektorer.

(11) For at sikre, at netdriften foregår i fuld uafhængighed af forsynings- og produktionsinteresser og for at hindre, at der udveksles fortrolige oplysninger, bør den samme person i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse ikke være medlem af de ledende organer for både en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver. Af samme grund bør den samme person ikke have ret til at udpege medlemmer til en transmissionssystemoperatørs eller et transmissionssystems ledende organer og til at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed.

(12) Ved at oprette en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser, bør det kunne sikres, at adskillelsen bliver effektiv, selv om en vertikalt integreret virksomhed fortsat ejer netaktiverne, forudsat at en sådan uafhængig system- eller transmissionsoperatør varetager alle de opgaver, der påhviler en systemoperatør, og forudsat at der indføres detaljeret regulering og et omfattende myndighedstilsyn.

(13) Når en virksomhed, der ejer et transmissionssystem, den … (*) indgår i en vertikalt integreret virksomhed, bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge mellem ejerskabsmæssig adskillelse og oprettelse af en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser.

(14) For at interesserne for aktionærer i vertikalt integrerede virksomheder kan ydes fuld beskyttelse, bør medlemsstaterne have mulighed for at gennemføre ejerskabsmæssig adskillelse, enten ved direkte afhændelse eller ved opdeling af den integrerede virksomheds aktier i aktier i netvirksomheden og aktier i de tilbageværende forsynings- og produktionsvirksomheder, forudsat at de krav, ejerskabsmæssig adskillelse indebærer, opfyldes.

(15) Det bør gennem specifikke tillægsregler sikres, at løsningerne med en uafhængig system- eller transmissionsoperatør bliver fuldt ud effektive. Transmissionsoperatørens uafhængighed bør bl.a. sikres gennem visse »afkølingsperioder«, hvor der ikke udøves nogen ledelse eller anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed, der giver adgang til samme oplysninger som dem, der kunne opnås i en ledelsesfunktion.

(16) En medlemsstat har ret til at vælge fuld ejerskabsmæssig adskillelse på sit område. Når en medlemsstat har benyttet sig af denne ret, har en virksomhed ikke ret til at oprette en uafhængig system- eller transmissionsoperatør. Desuden kan en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, ikke direkte eller indirekte udøve kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør fra en medlemsstat, der har valgt fuld ejerskabsmæssig adskillelse.

(17) Der vil med dette direktiv forekomme forskellige former for organisation af markederne i det indre marked for naturgas. De foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at sikre ensartede vilkår, bør være begrundet i tvingende almene hensyn. Kommissionen bør høres om foranstaltningernes forenelighed med traktaten og fællesskabsretten.

(18) Ved gennemførelsen af effektiv adskillelse bør princippet om ikke-diskrimination mellem den offentlige og den private sektor respekteres. Derfor bør en og samme person ikke, hverken alene eller i fællesskab med andre, kunne udøve kontrol eller rettigheder, i strid med bestemmelserne om ejerskabsmæssig adskillelse eller løsningen med den uafhængige systemoperatør, over organerne i både transmissionssystemoperatøren eller transmissionssystemet og produktions- eller forsyningsvirksomhederne, hvad sammensætning, afstemning eller beslutningsproces angår. Forudsat at den pågældende medlemsstat kan påvise, at kravet er overholdt, bør to separate offentlige organer, hvad angår ejerskabsmæssig adskillelse og løsningen med den uafhængige systemoperatør, have mulighed for at kontrollere produktions- og forsyningsaktiviteter på den ene side og transmissionsaktiviteter på den anden side.

(19) Der bør være effektiv adskillelse mellem netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Fællesskabet både for fællesskabs- og ikke-fællesskabs-virksomheder. For at sikre, at netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele Fællesskabet forbliver adskilt fra hinanden, bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at afvise certificering af transmissionssystemoperatører,

([1]) EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.
(*) Datoen for dette direktivs ikrafttræden.

som ikke overholder reglerne om adskillelse. For at sikre ensartet anvendelse af disse bestemmelser i hele Fællesskabet bør de regulerende myndigheder tage videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse, når de træffer certificeringsafgørelser. For tillige at sikre overholdelse af Fællesskabets internationale forpligtelser bør Kommissionen have ret til at afgive en udtalelse om en certificeringsafgørelse over for en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande.

(20) Beskyttelsen af energiforsyningerne er af stor betydning for den offentlige sikkerhed og hænger derfor tæt sammen med et velfungerende indre marked for gas. Gas kan kun bringes ud til EU-borgerne gennem nettet. Velfungerende gasmarkeder, og navnlig net og andre gasforsyningsanlæg, spiller en afgørende rolle for den offentlige sikkerhed, økonomiens konkurrenceevne og EU-borgernes velfærd. Personer fra tredjelande bør derfor kun få tilladelse til at kontrollere et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør, hvis de opfylder kravene om effektiv adskillelse, som finder anvendelse i Fællesskabet. Uden at det berører Fællesskabets internationale forpligtelser, er det Fællesskabets opfattelse, at gastransmissionssystemsektoren er af stor betydning for Fællesskabet, hvorfor der er behov for supplerende beskyttelsesforanstaltninger til fortsat sikring af energiforsyningen til Fællesskabet for at undgå trusler mod den offentlige orden og den offentlige sikkerhed i Fællesskabet og mod EU-borgernes velfærd. Energiforsyningssikkerheden i Fællesskabet kræver især en vurdering af uafhængigheden af netdriften, af graden af Fællesskabets og de enkelte medlemsstaters afhængighed af energiforsyning fra tredjelande og af, hvordan både indenrigs- og udenrigshandel samt investering i energi behandles i et bestemt tredjeland.

Forsyningssikkerheden bør derfor vurderes på grundlag af de faktiske omstændigheder i hvert enkelt tilfælde samt rettigheder og forpligtelser efter international ret, især de internationale aftaler mellem Fællesskabet og det pågældende tredjeland. Kommissionen opfordres til, når det er relevant, at forelægge henstillinger til at forhandle om relevante aftaler med tredjelande vedrørende sikring af energiforsyningen til Fællesskabet eller til at medtage de nødvendige spørgsmål i andre forhandlinger med disse tredjelande.

(21) Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikke-diskriminerende tariffer for adgang til transport. Disse tariffer bør gælde for alle systembrugere på et ikke-diskriminerende grundlag. Hvis lagerfaciliteter, linepack eller hjælpefunktioner opererer på et marked med tilstrækkelig konkurrence, kan der gives adgang på grundlag af gennemsigtige og ikke-diskriminerende markedsbaserede mekanismer.

(22) Det er nødvendigt at sørge for, at lagersystemoperatørerne er uafhængige, for således at forbedre tredjeparters adgang til lagerfaciliteter, som er en teknisk og/eller økonomisk forudsætning for at kunne få effektiv adgang til det system, der varetager forsyningen af kunderne. Derfor bør lagre drives af selskabsretligt uafhængige enheder, som har reel beslutningskompetence, for så vidt angår aktiver, der er nødvendige for at vedligeholde, drive og udvikle lagerfaciliteter. Det er også nødvendigt at øge åbenheden om, hvilken lagerkapacitet der tilbydes tredjeparter, ved at forpligte medlemsstaterne til at tilrettelægge og offentliggøre en ikke-diskriminerende og klar ramme for, hvilket regelsæt der gælder for lagerfaciliteter.

Fortrolighedskravene vedrørende forretningsmæssigt følsomme oplysninger er særligt betydningsfulde, hvis det drejer sig om data af strategisk art, eller hvis der kun er en enkelt bruger af en lagerfacilitet.

(23) Ikke-diskriminerende adgang til distributionsnettet er afgørende for downstream-adgangen til detailkunderne. Mulighederne for at forskelsbehandle tredjeparter, hvad adgang og investeringer angår, er imidlertid mindre betydningsfulde på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet, hvor overbelastningsproblemer og indflydelse fra produktionsinteresser i almindelighed er større end på distributionsniveauet. Dertil kommer, at selskabsretlig og funktionel adskillelse af distributionssystemoperatører i overensstemmelse med direktiv 2003/55/EF først blev obligatorisk fra den 1. juli 2007, hvorfor det stadig står tilbage at vurdere virkningerne af denne regel på det indre marked for naturgas. De nuværende regler for selskabsretlig og funktionel adskillelse kan føre til effektiv adskillelse, forudsat at de defineres tydeligere, gennemføres korrekt og overvåges nøje. For at sikre lige vilkår i detailleddet bør distributionssystemoperatørernes aktiviteter derfor overvåges, så de hindres i at udnytte deres vertikale integration til at styrke deres stilling i konkurrencen på markedet, i særdeleshed i forhold til privatkunder og små erhvervskunder.

(24) For ikke at pålægge små distributionssystemoperatører en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage disse fra kravene om selskabsretlig adskillelse vedrørende distribution.

(25) Med direktiv 2003/55/EF er der indført krav om, at medlemsstaterne skal udpege reguleringsmyndigheder med nærmere bestemte beføjelser. I mange tilfælde viser erfaringerne imidlertid, at reguleringens effektivitet ofte hæmmes af, at reguleringsmyndighederne ikke er tilstrækkelig uafhængige af regeringen og ikke har tilstrækkelige beføjelser og handlemuligheder. Derfor opfordrede Det Europæiske Råd på mødet den 8. og 9. marts 2007 i Bruxelles Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om yderligere harmonisering af nationale energireguleringsmyndigheders beføjelser og styrkelse af deres uafhængighed. Der bør være mulighed for, at disse nationale regulerende myndigheder omfatter både elektricitets- og gassektoren.

(26) Det er nødvendigt, at energireguleringsmyndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål, hvis det indre marked for naturgas skal kunne fungere efter hensigten, og de bør være fuldt uafhængige af alle andre offentlige og private interesser. Dette udelukker hverken domstolskontrol eller parlamentstilsyn i overensstemmelse med de forfatningsretlige regler i medlemsstaterne. Endvidere er den nationale lovgivers godkendelse af reguleringsmyndighedens budget ikke en hindring for budgetmæssig autonomi.

(27) For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye virksomheder, er det nødvendigt at indføre ikke-diskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Dette bør opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af gas, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. De nationale regulerende myndigheder bør spille en aktiv rolle for at sikre, at tarifferne for balanceringsydelser er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktionen og forbruget af gas og til ikke at bringe systemet i fare.

(28) De nationale regulerende myndigheder bør selv kunne fastsætte eller godkende tariffer eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører eller flydende naturgas (LNG)-systemoperatører eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de nationale regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af foranstaltninger til efterspørgselsstyring.

(29) Energireguleringsmyndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser i forhold til naturgasvirksomheder og til at pålægge gasvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser, sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning eller til at foreslå en kompetent domstol at pålægge dem sådanne sanktioner. Energireguleringsmyndigheder bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger til fremme af den effektive konkurrence, der er en forudsætning for et velfungerende indre marked for naturgas. Oprettelsen af programmer for frigivelse af gas er én af de mulige foranstaltninger, der kan anvendes til at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer korrekt. Energireguleringsmyndigheder bør også bemyndiges til at bidrage til at sikre høje standarder for offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, beskyttelsen af sårbare kunder samt den fulde effektivitet af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en fællesskabsdimension, eller reglerne for det indre marked, som f.eks. de frie kapitalbevægelser. Det uafhængige organ, ved hvilket en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en national reguleringsmyndighed, har klageret, kunne være en domstol eller en lignende instans, som har kompetence til at foretage domstolskontrol.

(30) Investeringer i store nye infrastrukturanlæg bør fremmes kraftigt, og samtidig bør det sikres, at det indre marked for naturgas er fuldt funktionsdygtigt. For at øge den positive effekt af undtagne infrastrukturprojekter på konkurrencen og forsyningssikkerheden, bør markedets interesse afprøves i projektplanlægningsfasen, og der bør gennemføres regler om håndtering af situationer, hvor kapaciteten viser sig for begrænset. Ansøgninger om undtagelse for infrastrukturanlæg, der strækker sig over mere end én medlemsstats territorium, bør, hvis alle andre muligheder er udtømt, behandles af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. …/2009 ([1]) (»agenturet«), fordi der så bedre kan tages hensyn til dets virkninger på tværs af grænserne, og fordi det kan gøre den administrative behandling lettere. I betragtning af den usædvanlige risikoprofil ved gennemførelsen af sådanne store undtagne infrastrukturprojekter, bør det være muligt at fritage virksomheder med forsynings- og produktionsinteresser midlertidigt og delvis fra at anvende reglerne om adskillelse i forbindelse med de pågældende projekter. Af hensyn til forsyningssikkerheden bør dette navnlig gælde for nye rørledninger i Fællesskabet, der transporterer gas fra tredjelande til Fællesskabet.

(31) Det indre marked for naturgas lider under mangel på likviditet og gennemsigtighed, hvilket hindrer effektiv ressourceallokering, begrænser mulighederne for risikodækning og spærrer vejen for nye investorer. Der er behov for at øge tilliden til markedet, dets likviditet og antallet af markedsdeltagere, og derfor må myndighedstilsynet med virksomheder, der er aktive inden for gasforsyning, intensiveres. Sådanne krav bør ikke indskrænke men være forenelige med gældende fællesskabslovgivning om finansmarkeder. Energireguleringsmyndighederne og finansmarkedsmyndighederne bør samarbejde, så de kan bistå hinanden med at få overblik over de pågældende markeder.

(32) Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, bør agenturet og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (»CESR«) rådføre sig og rådgive Kommissionen om, hvad de bør indeholde. Agenturet og CESR bør også i samarbejde yderligere undersøge og rådgive om, hvorvidt transaktioner med gasforsyningskontrakter og gasderivater bør omfattes af krav om gennemsigtighed før og efter handelen, og hvad disse krav i så fald bør indeholde.

(33) Af hensyn til forsyningssikkerheden må balancen mellem udbud og efterspørgsel overvåges i hver enkelt medlemsstat, efterfulgt af en rapport om situationen på fællesskabsplan, under hensyntagen til sammenkoblingskapaciteten mellem de forskellige områder. Denne overvågning

([1]) EUT L …

bør finde sted i tilstrækkelig god tid, så der kan træffes passende foranstaltninger, hvis forsyningssikkerheden er truet. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet, bør bidrage til at sikre en stabil gasforsyning.

(34) Medlemsstaterne sørger for, idet der tages højde for de nødvendige kvalitetskrav, at sikre biogas og gas fremstillet af biomasse eller andre typer gas ikke-diskriminerende adgang til gasnettet på betingelse af, at en sådan adgang er fuldt forenelig med de relevante tekniske regler og sikkerhedsstandarder. Disse regler og standarder bør sikre, at disse gasser teknisk set og sikkert kan injiceres i og transporteres gennem naturgassystemet og bør også vedrøre deres kemiske egenskaber.

(35) Langsigtede kontrakter vil fortsat være en vigtig del af medlemsstaternes gasforsyning og bør fortsat være en mulighed for gasforsyningsvirksomhederne i det omfang, de ikke er i modstrid med dette direktivs målsætninger og er i overensstemmelse med traktaten, herunder konkurrencereglerne. Der skal derfor tages hensyn til langsigtede kontrakter ved naturgasvirksomhedernes planlægning af forsyning og transportkapacitet.

(36) For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Fællesskabet, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service.

Medlemsstaterne bør sikre, at kunderne, når de tilsluttes gassystemet, bliver underrettet om deres ret til at få leveret naturgas af en bestemt kvalitet til rimelige priser. De foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer for at beskytte endelige kunder, kan være forskellige for private kunder og små og mellemstore virksomheder.

(37) Overholdelse af kravene til offentlig service er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumsstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlig service kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at fællesskabslovgivningen overholdes.

(38) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, kan især omfatte relevante økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet. Sådanne ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.

(39) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, skal Kommissionen underrettes i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3.

(40) Kravene til offentlig service og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere får gavn af konkurrencen. For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til forbrugsdata, og forbrugerne må have adgang til deres data, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give et tilbud på grundlag af disse data. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug. Hvis kunderne jævnligt får oplysninger om deres energiudgifter, tilskyndes de til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af adfærdsændringer.

(41) For at sikre forsyningerne og opretholde en solidarisk ånd mellem medlemsstaterne, ikke mindst under en energiforsyningskrise, er det vigtigt at tilrettelægge rammer for regionalt samarbejde i en solidarisk ånd. Dette samarbejde i en solidarisk ånd kan, hvis medlemsstaterne beslutter det, først og fremmest bygge på markedsbaserede mekanismer.

(42) Med henblik på etableringen af et indre marked for naturgas bør medlemsstaterne fremme integrationen af deres nationale markeder og samarbejdet mellem systemoperatører på fællesskabsplan og regionalt plan.

(43) De regulerende myndigheder bør også formidle oplysninger om markedet for at give Kommissionen mulighed for at spille sin rolle som observatør og vogter af det indre marked for naturgas og dets udvikling på kort, mellemlangt og langt sigt, bl.a. hvad angår udbud og efterspørgsel, anlæg i transmissions- og distributionsinfrastruktur, grænseoverskridende handel, investeringer, engros- og forbrugerpriser, markedslikviditet og miljø- og effektivitetsmæssige forbedringer.

(44) Målet for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for naturgas, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, og kan derfor bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(45) I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. …/2009 af … om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet ([1]) kan Kommissionen vedtage retningslinjer med det formål at nå den nødvendige grad af harmonisering. Sådanne retningslinjer, der udgør bindende gennemførelsesforanstaltninger, er også med hensyn til visse bestemmelser i dette direktiv et nyttigt redskab, der om nødvendigt kan tilpasses hurtigt.

(46) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ([2]).

(47) Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelse til at vedtage de retningslinjer, der er nødvendige for at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målet med dette direktiv. Da der er tale om generelle foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det med nye ikke-væsentlige bestemmelser, skal foranstaltningerne vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 5a i afgørelse 1999/468/EF.

(48) I overensstemmelse med punkt 34 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning ([3]) tilskyndes medlemsstaterne til, både i egen og i Fællesskabets interesse, at udarbejde og offentliggøre deres egne oversigter, der så vidt muligt viser overensstemmelsen mellem dette direktiv og gennemførelsesforanstaltningerne.

(49) Da de ændringer, der skal foretages i direktiv 2003/55/EF, er omfattende, er det af klarheds- og rationalitetshensyn ønskeligt, at de pågældende bestemmelser omarbejdes ved at samle dem i et nyt direktiv.

(50) Dette direktiv respekterer de fundamentale rettigheder og overholder de principper, der er nedfældet navnlig i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

*KAPITEL I*

## *Genstand, anvendelsesområde og definitioner*

*Artikel 1*

### Genstand og anvendelsesområde

1. I dette direktiv fastsættes fælles regler for transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas. Det fastlægger regler for, hvordan sektoren for naturgas skal organiseres og fungere, hvordan der opnås adgang til markedet, samt hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved udstedelse af godkendelser til transmission, distribution, forsyning og oplagring af naturgas, samt hvorledes systemerne skal drives.

2. De regler, der fastsættes i dette direktiv om naturgas, som også omfatter LNG, gælder ligeledes for biogas og gas fra biomasse eller andre typer gas, i det omfang sådanne gasser teknisk set og sikkert kan injiceres og transporteres gennem naturgassystemet.

*Artikel 2*

### Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

1) »naturgasvirksomhed«: enhver fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning, køb eller oplagring af naturgas, herunder LNG, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er endelig kunde

2) »opstrømsrørledningsnet«: enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives og/eller er anlagt som en del af et olie- eller gasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere af sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal

3) »transmission«: transport af naturgas gennem andre former for højtryksrørledningsnet end opstrømsrørledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning

4) »transmissionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager transmissionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter transport af gas

5) »distribution«: transport af naturgas gennem lokale eller regionale ledningsnet med henblik på levering af naturgas til kunder, men ikke forsyning

6) »distributionssystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager distributionsopgaven og er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer, og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstille en rimelig efterspørgsel efter distribution af gas

7) »forsyning«: salg, herunder videresalg, af naturgas, herunder af LNG, til kunder

8) »forsyningsvirksomhed«: enhver fysisk eller juridisk person, der varetager forsyningsopgaven

9) »lagerfacilitet«: et anlæg, der anvendes til oplagring af naturgas, og som ejes og/eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder den del af LNG-faciliteter, der benyttes til oplagring, bortset fra den del, der benyttes til produktionsformål, og bortset fra faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

([1]) EUT L …
([2]) EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.
([3]) EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

10) »lagersystemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager oplagring og er ansvarlig for driften af en lagerfacilitet

11) »LNG-facilitet«: en terminal, som anvendes til flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG, herunder de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet, bortset fra de dele af LNG-terminaler, der benyttes til oplagring

12) »LNG-systemoperatør«: enhver fysisk eller juridisk person, der foretager flydendegørelse af naturgas eller import, losning og forgasning af LNG og er ansvarlig for driften af en LNG-facilitet

13) »system«: alle transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter og/eller lagerfaciliteter, som ejes og/eller drives af en naturgasvirksomhed, herunder linepack og virksomhedens eller tilknyttede virksomheders tilknyttede faciliteter, som leverer hjælpefunktioner, der er nødvendige for at give adgang til transmission, distribution og LNG

14) »hjælpefunktioner«: alle funktioner, der er nødvendige for adgang til og drift af transmissionsnet, distributionsnet, LNG-faciliteter og/eller lagerfaciliteter, herunder mængdebalancerings- og blandingsanlæg, men ikke faciliteter, der udelukkende er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

15) »linepack«: oplagring af gas ved kompression i gastransmissions- og distributionssystemer, men ikke faciliteter, der er forbeholdt transmissionssystemoperatører, således at de kan udføre deres hverv

16) »sammenkoblet system«: en række systemer, der er indbyrdes forbundne

17) »sammenkoblingslinje«: transmissionslinje, som krydser en grænse mellem medlemsstater med det ene formål at forbinde disse medlemsstaters nationale transmissionssystemer

18) »direkte linje«: en naturgasrørledning, der supplerer det sammenkoblede system

19) »integreret naturgasvirksomhed«: en vertikalt eller horisontalt integreret virksomhed

20) »vertikalt integreret virksomhed«: en naturgasvirksomhed eller en gruppe af naturgasvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at udøve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission, distribution, LNG eller oplagring og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion af eller forsyning med naturgas

21) »horisontalt integreret virksomhed«: en virksomhed, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning eller oplagring af naturgas, sideløbende med en ikke-naturgasrelateret aktivitet

22) »tilknyttede virksomheder«: tilknyttede virksomheder, som defineret i artikel 41 i Rådets syvende direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) (*), om konsoliderede regnskaber ([1]) og/eller associerede virksomheder, som defineret i artikel 33, stk. 1, i nævnte direktiv og/eller virksomheder, som tilhører samme selskabsdeltagere

23) »systembrugere«: alle fysiske eller juridiske personer, der forsyner eller forsynes fra et system

24) »kunder«: grossister og endelige kunder, der køber naturgas, samt naturgasvirksomheder, der køber naturgas

25) »privatkunder«: kunder, der køber naturgas til deres eget husholdningsforbrug

26) »erhvervskunder«: kunder, som køber naturgas, der ikke er til brug i deres egen husholdning

27) »endelige kunder«: kunder, der køber naturgas til eget brug

28) »privilegerede kunder«: kunder, som frit kan købe gas fra en leverandør efter eget valg, jf. artikel 36

29) »grossister«: enhver fysisk eller juridisk person, der køber naturgas med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor de pågældende er etableret, bortset fra transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører

30) »langtidsplanlægning«: naturgasvirksomheders langsigtede forsyningsplanlægning og planlægning af transportkapacitet med henblik på at tilfredsstille systemets efterspørgsel efter naturgas, diversificere kilderne og sikre forsyninger til kunderne

31) »marked under opbygning«: en medlemsstat, hvor den første kommercielle forsyning i henhold til dens første langtidskontrakt om naturgasforsyning har fundet sted for mindre end ti år siden

32) »sikkerhed«: såvel sikkerhed med hensyn til naturgasforsyning som teknisk sikkerhed

33) »ny infrastruktur«: en infrastruktur, der ikke er fuldt ud etableret ved dette direktivs ikrafttræden

34) »gasforsyningskontrakt«: en kontrakt om levering af naturgas, dog ikke gasderivater

35) »gasderivat«: et finansielt instrument som anført i punkt 5, 6 eller 7 i afsnit C i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter ([2]), for så vidt som instrumentet vedrører naturgas

36) »kontrol«: rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for udøvelse af afgørende indflydelse på en virksomhed, særlig ved:

    a) ejendoms- eller brugsret til virksomhedens samlede aktiver eller dele deraf

(*) Titlen på direktiv 83/349/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdamtraktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til artikel 54, stk. 3, litra g).

([1]) EFT L 193 af 18.7.1983, s. 1.

([2]) EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1.

b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres afstemninger eller beslutninger.

*KAPITEL II*

***Generelle regler for, hvorledes sektoren skal organiseres***

*Artikel 3*

**Offentlige serviceforpligtelser og forbrugerbeskyttelse**

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at naturgasvirksomheder drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt naturgasmarked. De afstår fra at forskelsbehandle disse virksomheder for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.

2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel 86, ud fra almindelig økonomisk interesse pålægge virksomheder i gassektoren offentlige serviceforpligtelser, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningssikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre naturgasvirksomheder i Fællesskabet lige adgang til de nationale forbrugere. I relation til forsyningssikkerhed, energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og opfyldelse af miljømålsætningerne, som omhandlet i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidsplanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.

3. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte de endelige kunder og til at sikre en høj grad af forbrugerbeskyttelse, og sikrer navnlig, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder, herunder passende foranstaltninger for at hjælpe dem med at undgå afbrydelser af energiforsyningen. I denne forbindelse kan medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger til at beskytte kunder i fjerntliggende områder, som er tilsluttet gassystemet. Medlemsstaterne kan med henblik herpå udpege en forsyningspligtig leverandør for kunder, der er tilsluttet gasnettet. De sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og -vilkår, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister. Medlemsstaterne sikrer, at privilegerede kunder reelt kan skifte til en ny leverandør. Med hensyn til i det mindste privatkunder omfatter disse foranstaltninger de tiltag, der omhandles i bilag I.

4. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne for social og økonomisk samhørighed og miljøbeskyttelse, herunder eventuelt midler til bekæmpelse af klimaændringer, samt forsyningssikkerhed. Sådanne foranstaltninger kan især omfatte passende økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet til vedligeholdelse og etablering af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet.

5. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende bestemmelserne i artikel 4 på distribution, for så vidt anvendelsen af disse bestemmelser retligt eller faktisk ville hindre opfyldelsen af de forpligtelser, der er pålagt naturgasvirksomheder under hensyn til almen økonomisk interesse, og for så vidt angår udviklingen af samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Fællesskabets interesse. I henhold til dette direktiv og til traktatens artikel 86 omfatter Fællesskabets interesse bl.a. konkurrence i forbindelse med privilegerede kunder.

6. Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

*Artikel 4*

**Godkendelsesprocedure**

1. I tilfælde, hvor der stilles krav om godkendelse (f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse) til at etablere eller drive naturgasfaciliteter, udsteder medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, i overensstemmelse med stk. 2-4 godkendelse til at etablere og/eller drive sådanne faciliteter, rørledninger og tilhørende udstyr på deres område. Medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kan også på samme grundlag udstede godkendelse til at levere naturgas samt godkendelse til grossister.

2. Anvender medlemsstaterne en godkendelsesordning, fastsætter de objektive og ikke-diskriminerende kriterier, som skal opfyldes af den virksomhed, der ansøger om godkendelse til at etablere og/eller drive naturgasfaciliteter, eller som ansøger om godkendelse til at levere naturgas. De ikke-diskriminerende kriterier og procedurerne for udstedelse af godkendelser offentliggøres.

3. Medlemsstaterne påser, at begrundelsen for at afslå en ansøgning om godkendelse er objektiv og ikke-diskriminerende, og at den meddeles ansøgeren. Begrundelsen for et sådant afslag meddeles Kommissionen til orientering. Medlemsstaterne indfører en procedure, hvorefter ansøgeren kan indbringe en klage over afslaget.

4. Med henblik på udbygning af nyforsynede områder og en effektiv drift i almindelighed kan medlemsstaterne med forbehold af artikel **37** afslå yderligere godkendelser til at etablere og drive distributionsrørledningsnet i et bestemt område, hvis der allerede er etableret eller er planer om at etablere sådanne rørledningsnet i det pågældende område, og hvis den eksisterende eller foreslåede kapacitet ikke er opbrugt.

*Artikel 5*

**Overvågning af forsyningssikkerheden**

Medlemsstaterne sikrer overvågningen af forsyningssikkerheden. Hvis medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, kan de overdrage denne opgave til de i artikel 44, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder. Sådan overvågning omfatter navnlig udbuds/efterspørgselsbalancen på det nationale marked, den forventede fremtidige efterspørgsel og det disponible udbud, den påtænkte supplerende kapacitet, der er under planlægning eller etablering, og nettenes kvalitet og vedligeholdelsesniveau samt foranstaltninger til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører. De kompetente myndigheder offentliggør senest den 31. juli hvert år en rapport, der angiver resultaterne af overvågningen af disse forhold samt eventuelle trufne eller påtænkte foranstaltninger i forbindelse hermed, og sender omgående denne rapport til Kommissionen.

*Artikel 6*

**Regional solidaritet**

1. For at varetage forsyningssikkerheden på det indre marked for naturgas samarbejder medlemsstaterne for at fremme den regionale og bilaterale solidaritet.

2. Samarbejdet omfatter situationer, der på kort sigt fører til eller sandsynligvis vil føre til en alvorlig forsyningsafbrydelse, der påvirker en medlemsstat. Det omfatter:

a) samordning af nationale beredskabsforanstaltninger, jf. artikel 8 i Rådets direktiv 2004/67/EF af 26. april 2004 om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden ([1])

b) identifikation og om nødvendigt udbygning eller opgradering af sammenkoblinger i elektricitets- og naturgasnettet, og

c) forudsætninger og praktiske foranstaltninger for gensidig bistand.

3. Kommissionen holdes underrettet om dette samarbejde.

4. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for regionalt samarbejde i en solidarisk ånd. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

*Artikel 7*

**Fremme af det regionale samarbejde**

1. Medlemsstaterne samarbejder indbyrdes om at integrere deres nationale markeder, i det mindste på regionalt plan. Medlemsstaterne fremmer navnlig samarbejdet på regionalt plan mellem transmissionssystemoperatører og stræber efter at opnå ensartethed i deres retlige og administrative rammer. De geografiske områder, der er omfattet af dette regionale samarbejde, omfatter de geografiske områder, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. …/2009. Dette samarbejde kan omfatte andre geografiske områder.

2. Medlemsstaterne sikrer ved gennemførelse af dette direktiv, at transmissionssystemoperatørerne har et eller flere integrerede systemer på regionalt plan, som omfatter to eller flere medlemsstater med henblik på allokering af kapacitet og kontrol af nettets sikkerhed.

3. Såfremt vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører deltager i en fælles virksomhed, der er oprettet for at gennemføre et sådant samarbejde, opstiller og gennemfører den fælles virksomhed et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der skal træffes for at sikre, at diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd er udelukket. Dette overvågningsprogram fastlægger de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde målet om udelukkelse af diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd. Det skal godkendes af agenturet. Overvågningsprogrammet kontrolleres uafhængigt af de overvågningsansvarlige hos de vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører.

*Artikel 8*

**Tekniske forskrifter**

Medlemsstaterne påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter, der fastlægger de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som LNG-faciliteter, lagerfaciliteter, andre transmissions- eller distributionssystemer og direkte linjer skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet, og de skal være objektive og ikke-diskriminerende. De meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester ([2]).

*KAPITEL III*

***Transmission, oplagring og LNG***

*Artikel 9*

**Adskillelse af transmissionssystemer og transmissionssystemoperatører**

1. Medlemsstaterne sikrer følgende fra den … (*):

a) hver virksomhed, der ejer et transmissionssystem, optræder som transmissionssystemoperatør

b) den eller de samme personer har ikke ret til:

   i) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, eller

([1]) EUT L 127 af 29.4.2004, s. 92.

([2]) EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37.

(*) Gennemførelsesdatoen for dette direktiv + 1 år, dvs. 30 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

ii) direkte eller indirekte at udøve kontrol over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver

c) den eller de samme personer har ikke ret til at udpege medlemmer af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og

d) den samme person har ikke ret til at være medlem af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for både en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

2. De rettigheder, der henvises til i stk. 1, litra b) og c), omfatter bl.a.:

a) beføjelsen til at udøve stemmerettigheder eller

b) beføjelsen til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk.

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra b), omfatter udtrykket »virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver« det tilsvarende udtryk i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/…/EF om fælles regler for det indre marked for elektricitet ([1]) og udtrykkene »transmissionssystemoperatør« og »transmissionssystem« omfatter de tilsvarende udtryk i direktiv 2009/…/EF.

4. Medlemsstaterne kan gøre undtagelser fra stk. 1, litra b) og c), indtil den … (*), forudsat at transmissionssystemoperatørerne ikke er en del af en vertikalt integreret virksomhed.

5. Forpligtelsen i denne artikels stk. 1, litra a), anses for opfyldt, hvis to eller flere virksomheder, der ejer transmissionssystemer, har oprettet et joint venture, der fungerer som transmissionssystemoperatør i to eller flere medlemsstater for de pågældende transmissionssystemer. Ingen anden virksomhed kan være en del af dette joint venture, medmindre den er blevet godkendt som uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 15 eller som uafhængig transmissionsoperatør med henblik på kapitel IV.

6. Hvis den person, der er omhandlet i stk. 1, litra b), c) og d), er identisk med medlemsstaten eller et andet offentligt organ, anses to separate offentlige organer, der udøver kontrol over på den ene side en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og på den anden side over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, i forbindelse med gennemførelsen af denne artikel ikke for at være den eller de samme personer.

7. Medlemsstaterne sørger for, at hverken forretningsmæssigt følsomme oplysninger, jf. artikel 16, som en transmissionssystemoperatør, der har været en del af en vertikalt integreret virksomhed, ligger inde med, eller en sådan transmissionssystemoperatørs personale, overføres til virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.

8. Hvis transmissionssystemet den … (**) tilhører en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat bestemme ikke at anvende stk. 1.

I så tilfælde skal den pågældende medlemsstat:

a) enten udpege en uafhængig systemoperatør i henhold til artikel 14 eller

b) overholde bestemmelserne i kapitel IV.

9. Hvis transmissionssystemet den … (**) tilhører en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i kapitel IV, kan en medlemsstat beslutte ikke at anvende stk. 1.

10. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør i henhold til denne artikels stk. 9, skal den certificeres efter procedurerne i dette direktivs artikel 10, stk. 4, 5 og 6, og i artikel 3 i forordning (EF) nr. …/2009, hvorefter Kommissionen skal kontrollere, at de indførte ordninger klart sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i kapitel IV.

11. Vertikalt integrerede virksomheder, der ejer et transmissionssystem, må under ingen omstændigheder hindres i at tage skridt til at opfylde stk. 1.

12. Virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må under ingen omstændigheder direkte eller indirekte kunne overtage kontrollen med eller udøve rettigheder over adskilte transmissionssystemoperatører i medlemsstater, der anvender stk. 1.

*Artikel 10*

**Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører**

1. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør, skal den certificeres i henhold til procedurerne i denne artikels stk. 4, 5 og 6 og i artikel 3 i forordning (EF) nr. …/2009.

2. Virksomheder, der ejer et transmissionssystem, og som den nationale regulerende myndighed har certificeret efter nedenstående certificeringsprocedure, fordi det opfylder kravene i artikel 9, godkendes og udpeges af medlemsstaterne som transmissionssystemoperatører. Udpegning af transmissionssystemoperatører meddeles Kommissionen og offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

([1]) EUT L …

(*) Gennemførelsesdatoen for dette direktiv + 2 år, dvs. 42 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

(**) Datoen for dette direktivs ikrafttræden.

3. Transmissionssystemoperatører underretter den regulerende myndighed om enhver planlagt transaktion, der kan betyde, at deres overholdelse af kravene i artikel 9 må tages op til fornyet vurdering.

4. De regulerende myndigheder overvåger, at transmissionssystemoperatørerne til stadighed opfylder kravene i artikel 9. De indleder en certificeringsprocedure for at sikre overholdelsen:

a) når de modtager en underretning fra transmissionssystemoperatøren i medfør af stk. 3

b) på eget initiativ, når de har viden om, at en planlagt ændring i rettigheder eller indflydelse over transmissionssystemejere eller transmissionssystemoperatører kan føre til overtrædelse af artikel 9, eller når de har grund til at tro, at der kan være forekommet en sådan overtrædelse, eller

c) efter en begrundet anmodning fra Kommissionen.

5. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør senest fire måneder efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens underretning eller efter datoen for Kommissionens anmodning. Ved udløbet af denne periode anses certificeringen for udstedt. Den regulerende myndigheds udtrykkelige eller stiltiende afgørelse får først virkning, efter at proceduren i stk. 6 er afsluttet.

6. Den regulerende myndighed tilsender straks Kommissionen underretning om den udtrykkelige eller stiltiende afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen. Kommissionen træffer afgørelse efter proceduren i artikel 3 i forordning (EF) nr. …/2009.

7. De regulerende myndigheder og Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører og virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.

8. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

*Artikel 11*

**Certificering for så vidt angår tredjelande**

1. Hvis en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande, ansøger om certificering, underretter den regulerende myndighed Kommissionen.

Den regulerende myndighed giver omgående Kommissionen meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over transmissionssystemet eller en transmissionssystemoperatør.

2. Transmissionssystemoperatører giver den regulerende myndighed meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over transmissionssystemet eller en transmissionssystemoperatør.

3. Den regulerende myndighed vedtager et udkast til afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør senest fire måneder efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens underretning. Den afviser certificering, hvis det ikke er påvist:

a) at den pågældende enhed overholder kravene i artikel 9, og

b) over for den regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed, som medlemsstaten har udpeget, at udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for medlemsstatens og Fællesskabets energiforsyningssikkerhed. Den regulerende myndighed eller anden kompetente myndighed, der er udpeget, tager ved behandlingen af dette spørgsmål hensyn til:

   i) Fællesskabets rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til international ret, herunder enhver aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Fællesskabet deltager i, og som omhandler spørgsmål om energiforsyningssikkerhed

   ii) medlemsstatens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til aftaler, der er indgået med landet, forudsat at de er i overensstemmelse med fællesskabsretten, og

   iii) andre specifikke kendsgerninger og omstændigheder vedrørende sagen og det pågældende tredjeland.

4. Den regulerende myndighed underretter straks Kommissionen om sin afgørelse sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen.

5. Medlemsstaterne fastsætter, at den regulerende myndighed og/eller den udpegede kompetente myndighed, der er nævnt i stk. 3, litra b), inden den regulerende myndighed træffer afgørelse om certificering, anmoder Kommissionen om en udtalelse om, hvorvidt:

a) den pågældende enhed overholder kravene i artikel 9, og

b) udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for Fællesskabets energiforsyningssikkerhed.

6. Kommissionen behandler den anmodning, der er nævnt i stk. 5, straks ved modtagelsen. Den afgiver senest to måneder efter at have modtaget anmodningen udtalelse til den nationale regulerende myndighed eller, hvis anmodningen blev fremsat af den udpegede kompetente myndighed, til denne myndighed.

Kommissionen kan ved udarbejdelsen af sin udtalelse anmode om agenturets, den pågældende medlemsstats og interesserede parters synspunkter. Anmoder Kommissionen herom forlænges perioden på to måneder med to yderligere måneder.

Hvis der ikke inden for den periode, der er nævnt i første og andet afsnit, foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

7. Ved vurderingen af, om kontrol udøvet af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande vil være til risiko for Fællesskabets energiforsyningssikkerhed, tager Kommissionen hensyn til:

a) de specifikke kendsgerninger vedrørende sagen og det eller de pågældende tredjelande, og

b) Fællesskabets rettigheder og forpligtelser over for dette tredjeland i henhold til international ret, herunder en aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som Fællesskabet deltager i, og som omhandler spørgsmål om forsyningssikkerhed.

8. Den nationale regulerende myndighed træffer senest to måneder efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 6, endelig afgørelse om certificering. Den nationale regulerende myndighed tager, når den træffer endelig afgørelse om certificering, videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse. Medlemsstaterne har under alle omstændigheder ret til at afvise certificering, hvis udstedelsen af certificeringen vil være til risiko for medlemsstatens energiforsyningssikkerhed. Hvis medlemsstaten har udpeget en anden kompetent myndighed til at vurdere stk. 3, litra b), kan den kræve, at den nationale regulerende myndighed træffer sin endelige afgørelse i overensstemmelse med denne kompetente myndigheds vurdering. Den nationale regulerende myndigheds endelige afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen.

9. Intet i denne artikel anfægter medlemsstaternes ret til at udøve national lovpligtig kontrol i overensstemmelse med fællesskabsretten for at tilgodese legitime hensyn til den offentlige sikkerhed.

10. Kommissionen kan vedtage retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af denne artikel. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

11. Denne artikel, bortset fra stk. 3, litra a), finder også anvendelse på medlemsstater, der er genstand for en undtagelse i henhold til artikel 48.

*Artikel 12*

**Udpegning af lager- og LNG-systemoperatører**

For en periode, der fastsættes af medlemsstaterne under hensyn til effektivitet og økonomisk balance, skal medlemsstaterne udpege eller anmode de naturgasvirksomheder, som ejer lager- eller LNG-faciliteter, om at udpege en eller flere lager- og LNG-systemoperatører.

*Artikel 13*

**Transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatørernes opgaver**

1. Den enkelte transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatør:

a) driver, vedligeholder og udbygger på almindelige økonomiske vilkår sikre, pålidelige og effektive transmissions-, lager- og/eller LNG-faciliteter under behørig hensyntagen til miljøet

b) må ikke forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige tilknyttede selskaber

c) skal meddele andre transmissionssystemoperatører, lagersystemoperatører, LNG-systemoperatører og/eller distributionssystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transport og oplagring af naturgas kan foregå på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system, og

d) forsyner systembrugerne med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang.

2. De regler for balancering af gastransmissionssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 40, stk. 6, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstekrav med hensyn til vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.

4. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at udføre deres hverv.

*Artikel 14*

**Uafhængige systemoperatører**

1. Hvis transmissionssystemet den … (*) tilhører en vertikalt integreret virksomhed, kan medlemsstaterne bestemme ikke at anvende artikel 9, stk. 1, og udpege en uafhængig systemoperatør på forslag af transmissionssystemejeren. Denne udpegning skal godkendes af Kommissionen.

2. Medlemsstaterne må kun godkende og udpege en uafhængig systemoperatør, når:

a) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han overholder kravene i artikel 9, stk. 1, litra b), c) og d)

b) ansøgeren om operatørstatus, har påvist, at han råder over de nødvendige finansielle, tekniske, fysiske og menneskelige ressourcer til at varetage opgaverne i artikel 13

c) ansøgeren om operatørstatus har forpligtet sig til at overholde en 10-årig netudviklingsplan, som den regulerende myndighed overvåger

(*) Datoen for dette direktivs ikrafttræden.

d) transmissionssystemejeren har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter stk. 5. Med dette formål skal han forelægge alle udkast til kontraktlige ordninger med den ansøgende virksomhed og enhver anden relevant enhed

e) ansøgeren om operatørstatus har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter forordning (EF) nr. …/2009, herunder samarbejde med transmissionssystemoperatører på europæisk og regionalt plan.

3. Virksomheder, som den nationale regulerende myndighed har certificeret, fordi de opfylder kravene i artikel 11 og artikel 14, stk. 2, godkendes og udpeges som uafhængige systemoperatører af medlemsstaterne. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 10 og i artikel 3 i forordning (EF) nr. …/2009 eller i artikel 11 i dette direktiv finder anvendelse.

4. Hver uafhængig systemoperatør er ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang, herunder inddrivelse af afgifter for netadgang og overbelastningsafgifter, for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionssystemet samt for gennem investeringsplanlægning at sikre, at systemet kan opfylde en rimelig efterspørgsel på lang sigt. Under udbygningen af transmissionssystemet er den uafhængige systemoperatør ansvarlig for planlægning (herunder godkendelsesproceduren), anlæggelse og ibrugtagning af det nye infrastrukturanlæg. Under udførelsen af denne opgave optræder den uafhængige systemoperatør som transmissionssystemoperatør i overensstemmelse med dette kapitel. Transmissionssystemejeren må ikke stå som ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang og heller ikke for investeringsplanlægning.

5. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal transmissionssystemejeren:

a) bistå og samarbejde på alle relevante måder med den uafhængige systemoperatør om udførelsen af dennes opgaver og herunder navnlig stille alle relevante oplysninger til rådighed

b) finansiere de investeringer, som den uafhængige systemoperatør har truffet afgørelse om, og som er godkendt af den regulerende myndighed, eller samtykke i, at de finansieres af eventuelle interesserede parter, herunder den uafhængige systemoperatør. De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse. Inden denne godkendelse rådfører den regulerende myndighed sig med transmissionssystemejeren og med andre interesserede parter

c) tilvejebringe midler til dækning af erstatningsansvar i forbindelse med netaktiverne, bortset fra det ansvar, der vedrører den uafhængige systemoperatørs opgaver, og

d) tilvejebringe garantier, som letter finansieringen af eventuelle udvidelser af nettet, dog ikke af investeringer, hvor han i medfør af litra b) har givet sit samtykke til, at de finansieres af en interesseret part, herunder den uafhængige systemoperatør.

6. Den relevante nationale konkurrencemyndighed tildeles alle relevante beføjelser til i tæt samarbejde med den regulerende myndighed at føre effektivt tilsyn med, at transmissionssystemejeren opfylder sine forpligtelser efter stk. 5.

*Artikel 15*

**Adskillelse af transmissionssystemejer og lagersystemoperatør**

1. I tilfælde, hvor der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal en transmissionssystemejer og en lagersystemoperatør, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, i det mindste være uafhængige, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution og oplagring.

Denne artikel finder kun anvendelse på lagerfaciliteter, der teknisk og/eller økonomisk er nødvendige for effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne, jf. artikel 32.

2. For at sikre transmissionssystemejerens og lagersystemoperatørens uafhængighed, jf. stk. 1, gælder følgende minimumskriterier:

a) personer, der har ansvaret for ledelsen af transmissionssystemejeren og lagersystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af naturgasproduktion og -forsyning

b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystemejeren og lagersystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

c) lagersystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den integrerede naturgasvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udbygge lagerfaciliteterne. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 40, stk. 6, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses. Navnlig skal moderselskabet kunne godkende lagersystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for datterselskabets gældssætning. Modervirksomheden kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af lagerfaciliteter, som ikke går ud over beløbene i den godkendte finansieringsplan eller i et tilsvarende instrument, og

d) transmissionssystemejeren og lagersystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet fastlægger de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. En årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der over for den regulerende myndighed er ansvarlig for at kontrollere overvågningsprogrammet, og denne årsrapport offentliggøres.

3. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for at sikre, at transmissionssystemejeren og lagersystemoperatøren fuldt og effektivt efterlever denne artikels stk. 2. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

*Artikel 16*

**Transmissionssystemoperatørers og transmissionssystemejeres tavshedspligt**

1. Med forbehold af artikel 29 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har den enkelte transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatør og den enkelte transmissionssystemejer tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Navnlig må der ikke videregives forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af virksomheden, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion. For at sikre fuld overholdelse af reglerne om informationsadskillelse sikrer medlemsstaterne, at transmissionssystemejeren, herunder distributionssystemoperatøren i tilfælde af en operatør af et kombineret system, og den resterende del af virksomheden ikke anvender fælles tjenester, som f.eks. fælles juridiske tjenester, bortset fra rent administrative eller it-tekniske funktioner.

2. Transmissions-, lager- og/eller LNG-systemoperatører må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

*KAPITEL IV*

***Uafhængige transmissionsoperatører***

*Artikel 17*

**Aktiver, udstyr, personale og identitet**

1. Transmissionssystemoperatører skal være udstyret med alle de menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer, der er nødvendige, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og varetage gastransmissionsaktiviteten, navnlig:

a) de aktiver, der er nødvendige for gastransmissionsaktiviteten, herunder transmissionssystemet, skal være ejet af transmissionssystemoperatøren

b) det personale, der er nødvendigt for gastransmissionsaktiviteten, herunder udførelse af alle virksomhedens opgaver, skal være ansat af transmissionssystemoperatøren

c) leasing af personale og levering af tjenester til og fra andre dele af den vertikalt integrerede virksomhed er forbudt. Transmissionssystemoperatøren kan dog levere tjenester til den vertikalt integrerede virksomhed, når blot:

   i) leveringen af disse tjenester ikke diskriminerer systembrugerne, er tilgængelig for alle systembrugere på samme vilkår og betingelser og ikke begrænser, forvrider eller hindrer konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet, og

   ii) vilkår og betingelser for levering af disse tjenester er godkendt af den regulerende myndighed

d) med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 20, skal tilstrækkelige finansielle midler til fremtidige investeringsprojekter og/eller til udskiftning af eksisterende aktiver stilles til rådighed for transmissionssystemoperatøren rettidigt af den vertikalt integrerede virksomhed efter passende anmodning fra transmissionssystemoperatøren.

2. Gastransmissionaktiviteten omfatter mindst følgende opgaver ud over de i artikel 13 anførte:

a) repræsentation af transmissionssystemoperatøren og kontakter til tredjeparter og de regulerende myndigheder

b) repræsentation af transmissionssystemoperatøren inden for det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas (»ENTSO for gas«)

c) indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang uden at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere

d) opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder netadgangsafgifter, balanceringsafgifter for hjælpefunktioner som f.eks. behandling af gas og indkøb af tjenesteydelser (balanceomkostninger, energi for tab)

e) drift, vedligeholdelse og udvikling af et sikkert, effektivt og økonomisk transmissionssystem

f) investeringsplanlægning, der sikrer systemets evne til at dække en rimelig efterspørgsel og garantere forsyningssikkerheden på lang sigt

g) oprettelse af relevante joint ventures, herunder med en eller flere transmissionssystemoperatører, gasbørser og andre relevante aktører med det formål at udvikle skabelsen af regionale markeder eller at lette liberaliseringsprocessen, og

h) alle selskabstjenesteydelser, herunder juridiske tjenester, regnskabsføring og it-tjenester.

3. Transmissionssystemoperatører skal være organiseret i den retlige form af et selskab med begrænset ansvar i henhold til artikel 1 i Rådets direktiv 68/151/EØF ([1]).

([1]) Rådets første direktiv 68/151/EØF af 9. marts 1968 om samordning af de garantier, der kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 58, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EFT L 65 af 14.3.1968, s. 8. (Den danske specialudgave: serie I, kapitel 1968 (I), s. 41)).

4. Transmissionssystemoperatøren må ikke i sin selskabsidentitet, kommunikation, brandingstrategier og sine forretningslokaler skabe uklarhed om den særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

5. Transmissionssystemoperatøren må ikke dele it-systemer eller -udstyr, fysiske rammer eller sikkerhedsadgangssystemer med nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed og må ikke anvende samme rådgivere eller eksterne kontrahenter for it-systemer eller -udstyr og sikkerhedsadgangssystemer.

6. Transmissionssystemoperatørernes regnskaber skal revideres af en anden revisor end den, der reviderer den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

*Artikel 18*

**Transmissionssystemoperatørens uafhængighed**

1. Med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel 20 skal transmissionssystemoperatøren have:

a) reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle transmissionssystemet, og

b) beføjelse til at rejse kapital på kapitalmarkedet, især ved låntagning og kapitalforøgelse.

2. Transmissionssystemoperatøren skal til enhver tid handle på en sådan måde, at det sikres, at operatøren har de nødvendige ressourcer til at udføre transmissionsaktiviteten korrekt og effektivt samt udvikle og opretholde et effektivt, sikkert og økonomisk transmissionssystem.

3. Dattervirksomheder til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må ikke have nogen direkte eller indirekte kapitalinteresser i transmissionssystemoperatøren. Transmissionssystemoperatøren må hverken direkte eller indirekte have kapitalinteresser i nogen dattervirksomhed til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, eller modtage udbytte eller andre finansielle fordele fra denne dattervirksomhed.

4. Transmissionssystemoperatørens overordnede ledelsesstruktur og selskabsvedtægter skal sikre transmissionssystemoperatørens faktiske uafhængighed i overensstemmelse med dette kapitel. Den vertikalt integrerede virksomhed må ikke direkte eller indirekte bestemme transmissionssystemoperatørens konkurrencemæssige adfærd i relation til transmissionssystemoperatørens daglige aktiviteter og forvaltning af nettet eller i relation til de aktiviteter, der er nødvendige for udarbejdelsen af den 10-årige netudviklingsplan i henhold til artikel 22.

5. I forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til dette direktivs artikel 13 og artikel 17, stk. 2, og ved overholdelsen af artikel 13, stk. 1, artikel 14, stk. 1, litra a), artikel 16, stk. 2, 3 og 5, artikel 18, stk. 6, og artikel 21, stk. 1, i forordning (EF) nr. …/2009 må transmissionssystemoperatører ikke diskriminere mod forskellige personer eller enheder og ikke begrænse, forvride eller hindre konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet.

6. Eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren, herunder lån fra transmissionssystemoperatøren til den vertikalt integrerede virksomhed, skal være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Transmissionssystemoperatøren skal opbevare udførlig dokumentation for sådanne kommercielle og finansielle forbindelser og på anmodning stille dem til rådighed for den regulerende myndighed.

7. Transmissionssystemoperatøren skal forelægge alle kommercielle og finansielle aftaler med den vertikalt integrerede virksomhed for den regulerende myndighed til godkendelse.

8. Transmissionssystemoperatøren skal underrette den regulerende myndighed om de finansielle midler, jf. artikel 17, stk. 1, litra d), der er til rådighed til fremtidige investeringsprojekter og/eller til udskiftning af eksisterende aktiver.

9. Den vertikalt integrerede virksomhed skal afstå fra enhver handling, der hindrer transmissionssystemoperatøren i at opfylde sine forpligtelser i henhold til dette kapitel eller er til skade for opfyldelsen, og må ikke kræve, at transmissionssystemoperatøren skal anmode den vertikalt integrerede virksomhed om tilladelse i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser.

10. En virksomhed, som af den regulerende myndighed er certificeret efter kravene i dette kapitel, skal godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør af den berørte medlemsstat. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 10 og artikel 3 i forordning (EF) nr. …/2009 eller i dette direktivs artikel 11 anvendes.

*Artikel 19*

**Transmissionssystemoperatørens personales og ledelses uafhængighed**

1. Afgørelser vedrørende udnævnelse og fornyelse, arbejdsvilkår, herunder aflønning, og tjenesteperiodens ophør for de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer, træffes af transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan, der udnævnes i henhold til artikel 20.

2. Fastlæggelsen af og vilkårene for perioden for og varigheden og ophøret af tjenesten for de personer, der af tilsynsorganet er udpeget til udnævnelse eller fornyelse som personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens overordnede ledelse, og/eller som medlemmer af dennes administrative organer, og årsagerne til enhver foreslået afgørelse om denne tjenesteperiodes ophør skal meddeles den regulerende myndighed. Disse vilkår og de i stk. 1 nævnte afgørelser bliver kun bindende, hvis den regulerende myndighed ikke har gjort indsigelse inden for tre uger efter meddelelsen.

Den regulerende myndighed kan gøre indsigelse imod de i stk. 1 nævnte afgørelser, når:

a) der opstår tvivl om den professionelle uafhængighed af en udpeget person, der har ansvaret for ledelsen og/eller er medlem af de administrative organer, eller

b) i tilfælde af en tjenesteperiodes førtidige ophør, hvis der er tvivl om et sådant førtidigt ophørs berettigelse.

3. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer, der er omfattet af dette afsnit, må ikke direkte eller indirekte have haft nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med den vertikalt integrerede virksomhed eller dele af denne eller med dens kontrollerende aktionærer ud over transmissionssystemoperatøren i en periode på tre år før deres udnævnelse.

Bestemmelserne i første afsnit finder anvendelse på flertallet af de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer.

De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller er medlemmer af dennes administrative organer, som ikke er omfattet af bestemmelserne i første afsnit, må ikke have udført forvaltning eller udøvet anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed i en periode på mindst seks måneder før deres udnævnelse.

4. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen anden stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed eller med de kontrollerende aktionærer.

5. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen interesse i eller modtage nogen finansielle fordele fra nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed ud over transmissionssystemoperatøren. Deres aflønning må ikke afhænge af andre af den vertikalt integrerede virksomheds aktiviteter eller resultater end transmissionssystemoperatørens.

6. Der garanteres en effektiv klageadgang til den regulerende myndighed for alle klager fra de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer over deres tjenesteperiodes førtidige ophør.

7. Efter ophøret af tjenesteperioden hos transmissionssystemoperatøren må de personer, der har ansvaret for dennes ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer ikke have nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed end transmissionssystemoperatøren eller med de kontrollerende aktionærer i en periode på mindst fire år.

8. Stk. 3, andet afsnit, og stk. 7 finder anvendelse på alle de personer, der indgår i den overordnede ledelse, og de personer, der refererer direkte til dem i spørgsmål, der vedrører nettets drift, vedligeholdelse eller udvikling.

*Artikel 20*

**Tilsynsorgan**

1. Transmissionssystemoperatøren skal have et tilsynsorgan, som har ansvaret for at træffe afgørelser, som kan have en betydelig virkning på værdien af aktionærernes aktiver i transmissionssystemoperatøren, især afgørelser vedrørende godkendelse af de årlige og mere langsigtede finansieringsplaner, transmissionssystemoperatørens gældsniveau og størrelsen af det udbytte, der udbetales til aktionærerne. De afgørelser, der hører under tilsynsorganet, omfatter ikke afgørelser i tilknytning til transmissionssystemoperatørens daglige virksomhed og forvaltningen af nettet og i tilknytning til den virksomhed, der er nødvendig for udarbejdelsen af den 10-årige netudviklingsplan i medfør af artikel 22.

2. Tilsynsorganet skal bestå af medlemmer, der repræsenterer den vertikalt integrerede virksomhed, medlemmer, der repræsenterer tredjepartsaktionærer, og, hvor en medlemsstats relevante lovgivning fastsætter det, medlemmer, der repræsenterer andre interesserede parter, f.eks. transmissionssystemoperatørens ansatte.

3. Artikel 19, stk. 2, første afsnit, artikel 19, stk. 3, første afsnit, og artikel 19, stk. 4 -7, anvendes på mindst halvdelen af tilsynsorganets medlemmer minus én.

Artikel 19, stk. 2, andet afsnit, litra a), anvendes på alle tilsynsorganets medlemmer.

*Artikel 21*

**Overvågningsprogram og overvågningsansvarlig**

1. Medlemsstaterne skal sikre, at transmissionssystemoperatører opstiller og gennemfører et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at programmets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. Det skal godkendes af den regulerende myndighed. Med forbehold af den nationale reguleringsmyndigheds beføjelser kontrolleres programmets overholdelse uafhængigt af en overvågningsansvarlig.

2. Den overvågningsansvarlige udpeges af tilsynsorganet. Den overvågningsansvarlige kan være en fysisk eller en juridisk person. Artikel 19, stk. 2-7, anvendes på den overvågningsansvarlige. Den regulerende myndighed kan gøre indsigelse mod udpegelsen af en overvågningsansvarlig på grund af manglende uafhængighed eller faglig formåen.

3. Den overvågningsansvarlige har ansvaret for at:

a) føre tilsyn med gennemførelsen af overvågningsprogrammet

b) udarbejde en årlig rapport, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre overvågningsprogrammet, og forelægge den for den regulerende myndighed

c) aflægge rapport til tilsynsorganet og give anbefalinger vedrørende overvågningsprogrammet og dets gennemførelse

d) underrette den regulerende myndighed om enhver væsentlig overtrædelse i forbindelse med gennemførelsen af overvågningsprogrammet, og

e) aflægge rapport til den regulerende myndighed om eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren.

4. Den overvågningsansvarlige forelægger den regulerende myndighed de foreslåede afgørelser om investeringsplanen eller om individuelle investeringer i nettet. Det skal senest finde sted, når transmissionssystemoperatørens ledelse og/eller kompetente administrative organ forelægger dem for tilsynsorganet.

5. Hvis den vertikalt integrerede virksomhed på generalforsamlingen eller ved hjælp af stemmerne fra de medlemmer af tilsynsorganet, som det har udpeget, har forhindret vedtagelse af en afgørelse og derved forhindret eller forsinket investeringer i nettet, skal den overvågningsansvarlige indberette dette til den regulerende myndighed.

6. Vilkårene for den overvågningsansvarliges mandat eller hans ansættelsesvilkår skal godkendes af den regulerende myndighed og skal sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed.

7. Den overvågningsansvarlige skal regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt aflægge rapport til den regulerende myndighed og har ret til regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt at aflægge rapport til transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan.

8. Den overvågningsansvarlige kan deltage i alle møder i transmissionssystemoperatørens ledelse eller administrative organer samt i tilsynsorganets og generalforsamlingens møder. Den overvågningsansvarlige skal deltage i alle møder, der behandler følgende emner:

a) vilkår for adgang til nettet som fastsat i forordning (EF) nr. …/2009, navnlig for så vidt angår tariffer, tjenester med tredjepartsadgang, kapacitetstildeling og håndtering af overbelastning, gennemsigtighed, balancering og sekundære markeder

b) projekter med henblik på at drive, vedligeholde og udvikle transmissionssystemet, herunder investeringer i nye transportsammenkoblinger, i kapacitetsudvidelse og i optimering af eksisterende kapacitet

c) energikøb eller -salg, der er nødvendige for transmissionssystemets drift.

9. Den overvågningsansvarlige overvåger transmissionssystemoperatørens overholdelse af artikel 16.

10. Den overvågningsansvarlige skal have adgang til alle relevante data og til transmissionssystemoperatørens kontorer samt til alle informationer, der er nødvendige for udførelsen af hans opgaver.

11. Efter den regulerende myndigheds forudgående godkendelse kan tilsynsorganet afskedige den overvågningsansvarlige.

12. Den overvågningsansvarlige skal gives adgang til transmissionssystemoperatørens kontorer uden forudgående meddelelse.

*Artikel 22*

**Netudvikling og beføjelser til at træffe investeringsafgørelser**

1. Transmissionssystemoperatørerne forelægger hvert år den regulerende myndighed en 10-års-plan for udviklingen af nettet på grundlag af den eksisterende og skønnede fremtidige udbuds- og efterspørgselssituation efter at have hørt alle relevante interessenter. Planen skal indeholde effektive foranstaltninger med henblik på at sikre systemets tilstrækkelighed og forsyningssikkerheden.

2. Den 10-årige plan for udviklingen af nettet skal navnlig:

a) oplyse markedsdeltagerne om den vigtigste transmissionsinfrastruktur, der er behov for at bygge eller opgradere inden for de næste ti år

b) indeholde alle de investeringer, der allerede er truffet afgørelse om, og identificere nye investeringer, der skal foretages de tre følgende år, og

c) fastsætte en tidsramme for alle investeringsprojekter.

3. Transmissionssystemoperatøren skal, når han udarbejder den 10-årige netudviklingsplan, foretage rimelige skøn over udviklingen af produktion, forsyning, forbrug og udvekslinger med andre lande, under hensyn til investeringsplaner for regionale net og net på fællesskabsplan, samt investeringsplaner for lager- og LNG-genforgasningsfaciliteter.

4. Den regulerende myndighed hører alle faktiske eller potentielle systembrugere om den 10-årige netudviklingsplan på en åben og gennemsigtig måde. Personer eller virksomheder, der hævder at være potentielle systembrugere, kan afkræves dokumentation herfor. Den regulerende myndighed offentliggør resultatet af høringsprocessen, navnlig de eventuelle behov for investeringer.

5. Den regulerende myndighed undersøger, om den 10-årige netudviklingsplan dækker alle de investeringsbehov, der er blevet identificeret under høringsprocessen, og om den er i overensstemmelse med den ikke-bindende 10-årige europæiske netudviklingsplan, jf. artikel 8, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. …/2009. Hvis der opstår tvivl om overensstemmelsen med den ikke-bindende 10-årige europæiske netudviklingsplan, hører den regulerende myndighed agenturet. Den regulerende myndighed kan kræve, at transmissionssystemoperatøren ændrer sin plan.

6. Den regulerende myndighed overvåger og evaluerer gennemførelsen af den 10-årige netudviklingsplan.

7. Såfremt transmissionssystemoperatøren undlader at foretage en investering, som i henhold til den 10-årige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, uden at dette skyldes tvingende grunde, som operatøren ikke er herre over, ikke foretager en investering, som i henhold til den 10-årige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed er forpligtet til at træffe mindst en af følgende foranstaltninger for at sikre, at den pågældende investering foretages, hvis denne investering stadig er relevant på grundlag af den seneste 10-årige netudviklingsplan:

a) kræve, at transmissionssystemoperatøren foretager den pågældende investering

b) afholde en udbudsprocedure for den pågældende investering, som er åben for alle investorer, eller

c) tvinge transmissionssystemoperatøren til at acceptere en kapitalforhøjelse for at finansiere de nødvendige investeringer og tillade uafhængige investorer at tegne kapitalandele.

Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til første afsnit, litra b), kan den kræve, at transmissionssystemoperatøren accepterer en eller flere af følgende:

a) finansiering foretaget af enhver tredjepart

b) etablering foretaget af enhver tredjepart

c) selv bygger de pågældende nye aktiver

d) selv driver det pågældende nye aktiv.

Transmissionssystemoperatøren giver investorerne alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne foretage investeringen, slutter nye aktiver til transmissionsnettet og skal i det hele taget gøre sit bedste for at lette gennemførelsen af investeringsprojektet.

De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse.

8. Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til stk. 7, første afsnit, skal omkostningerne ved de pågældende investeringer dækkes af de relevante tarifregler.

*Artikel 23*

**Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af lagerfaciliteter, LNG-genforgasningsfaciliteter og industrielle kunder til transmissionssystemet**

1. Transmissionssystemoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer og tariffer for ikke-diskriminerende tilkobling af lagerfaciliteter, LNG-genforgasningsfaciliteter og industrielle kunder til transmissionssystemet. Procedurerne skal godkendes af den regulerende myndighed.

2. Transmissionssystemoperatøren har ikke ret til at nægte tilkobling af nye lagerfaciliteter, LNG-genforgasningsfaciliteter eller industrielle kunder med den begrundelse, at der i fremtiden vil kunne ske eventuelle begrænsninger i den disponible netkapacitet eller ekstraomkostninger som følge af den nødvendige kapacitetsforøgelse. Transmissionssystemoperatøren skal sikre tilstrækkelig indgangs- og udgangskapacitet for nye tilkoblinger.

*KAPITEL V*

***Distribution og forsyning***

*Artikel 24*

**Udpegning af distributionssystemoperatører**

For en periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til effektivitet og økonomisk balance, udpeger medlemsstaterne eller anmoder medlemsstaterne de virksomheder, som har ansvaret for distributionsfaciliteter, om at udpege en eller flere distributionssystemoperatører, og de påser, at disse operatører handler i overensstemmelse med artikel 25, 26 og 27.

*Artikel 25*

**Distributionssystemoperatørernes opgaver**

1. Den enkelte distributionssystemoperatør driver, vedligeholder og udbygger på almindelige økonomiske vilkår et sikkert, pålideligt og effektivt system under behørig hensyntagen til miljøet.

2. Distributionssystemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede virksomheder.

3. Distributionssystemoperatøren skal give eventuelle andre distributions-, transmissions-, LNG-, og/eller lagersystemoperatører tilstrækkelige oplysninger til at sikre, at transporten og oplagringen af naturgas finder sted på en måde, der er forenelig med en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system.

4. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til systemet.

5. Når en distributionssystemoperatør er ansvarlig for at balancere distributionssystemet, skal de regler, som denne fastlægger med henblik herpå, være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 40, stk. 6, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.

*Artikel 26*

**Udskillelse af distributionssystemoperatører**

1. Er distributionssystemoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal operatøren i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemoperatøren fra den vertikalt integrerede virksomhed.

2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren, når denne er en del af en vertikalt integreret virksomhed, være uafhængig, hvad angår organisation og beslutningstagning, af de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:

a) de personer, som har ansvaret for ledelsen af distributionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede naturgasvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission og forsyning af naturgas

b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervsmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt

c) distributionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede naturgasvirksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet. Distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at udføre disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, finansielle og fysiske ressourcer. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel 40, stk. 6, af midler investeret i en dattervirksomhed tilgodeses. Navnlig skal modervirksomheden kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for dattervirksomhedens gældsætning. Modervirksomheden kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument, og

d) distributionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. Den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren, forelægger en årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger for den i artikel 38, stk. 1, omhandlede regulerende myndighed, og denne årsrapport offentliggøres. Den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren er fuldt uafhængig og har til varetagelse af sin opgave adgang til alle nødvendige oplysninger hos distributionssystemoperatøren og eventuelle tilknyttede virksomheder.

3. I tilfælde hvor distributionssystemoperatøren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørens virksomhed overvåges, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed.

4. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1, 2 og 3 ikke gælder for integrerede naturgasvirksomheder, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder.

*Artikel 27*

**Distributionssystemoperatørers tavshedspligt**

1. Med forbehold af artikel 29 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har distributionssystemoperatøren tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af distributionssystemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.

2. Distributionssystemoperatører må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af naturgas misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.

*Artikel 28*

**Operatøren for et kombineret system**

Artikel 26, stk. 1, er ikke til hinder for, at en operatør kombinerer driften af transmissions-, LNG-, oplagrings- og distributionssystemer, forudsat at denne operatør opfylder artikel 9, stk. 1, eller artikel 14 og 15, eller kapitel IV eller hører under artikel 48, stk. 6.

*KAPITEL VI*

***Regnskabsmæssig adskillelse og gennemsigtige regnskaber***

*Artikel 29*

**Adgang til regnskaber**

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger hertil, herunder de i artikel 38, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og de i artikel 33, stk. 3, omhandlede tvistbilæggelsesmyndigheder, skal, i det omfang det er nødvendigt for, at de kan udføre deres hverv, have adgang til naturgasvirksomheders regnskaber, jf. artikel 30.

2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de i artikel 38, stk. 1, omhandlede regulerende myndigheder og tvistbilæggelsesmyndighederne, har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger skal offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

*Artikel 30*

**Regnskabsmæssig adskillelse**

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at naturgasvirksomheders regnskaber føres i overensstemmelse med denne artikels stk. 2-5. Hvis naturgasvirksomheder er omfattet af en undtagelse fra denne bestemmelse i henhold til artikel 48, stk. 2 og 4, skal de i det mindste føre deres interne regnskaber i overensstemmelse med denne artikel.

2. Naturgasvirksomheder skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapitalselskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) (*), om årsregnskaberne for visse selskabsformer ([1]).

Virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi, som skal kunne konsulteres af offentligheden.

3. Naturgasvirksomheder skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions-, distributions-, LNG- og lageraktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre gasaktiviteter, der ikke vedrører transmission, distribution, LNG og oplagring. Indtil den 1. juli 2007 skal de føre separate regnskaber over forsyningsaktiviteter til privilegerede kunder og forsyningsaktiviteter til ikke-privilegerede kunder. Indtægter fra ejerskab af transmissions- eller distributionssystemet specificeres i regnskaberne. De skal i relevant omfang føre konsoliderede regnskaber over andre ikke-gasrelaterede aktiviteter. De interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.

4. Under den i stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. stk. 3, overholdes.

5. Virksomhederne skal i deres interne regnskaber redegøre for de regler for fordeling af aktiver, passiver, udgifter og indtægter samt afskrivning, som de følger ved udarbejdelsen af de i stk. 3 omhandlede separate regnskaber, jf. dog de regnskabsregler, der gælder nationalt. Disse interne regler må kun ændres i ekstraordinære tilfælde. Sådanne ændringer skal anføres og være behørigt begrundet.

6. Årsregnskaberne skal i noterne vise alle større transaktioner, der er gennemført med tilknyttede virksomheder.

(*) Titlen på direktiv 78/660/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdamtraktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til artikel 54, stk. 3, litra g).

([1]) EFT L 222 af 14.8.1978, s. 11.

*KAPITEL VII*

***Tilrettelæggelse af systemadgangen***

*Artikel 31*

**Tredjeparts adgang**

1. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne samt LNG-faciliteter, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder alle privilegerede kunder, herunder forsyningsvirksomheder, og som anvendes objektivt og uden at diskriminere mellem systembrugere. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er baseret på, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 40 af en i artikel 38, stk. 1, omhandlet regulerende myndighed, og at disse tariffer — og metoderne, hvor kun disse godkendes — offentliggøres, inden de træder i kraft.

2. Transmissionssystemoperatører skal, hvis det er nødvendigt for, at de kan udøve deres hverv, bl.a. i forbindelse med grænseoverskridende transmission, have adgang til andre transmissionssystemoperatørers net.

3. Bestemmelserne i dette direktiv er ikke til hinder for, at der indgås langtidskontrakter, såfremt de overholder Fællesskabets konkurrenceregler.

*Artikel 32*

**Adgang til oplagring**

1. Hvis det er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt for at yde effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne samt for tilrettelæggelse af adgang til hjælpefunktioner, kan medlemsstaterne ved tilrettelæggelse af adgang til lagerfaciliteter og linepack vælge en af eller begge procedurerne i stk. 3 og 4. Disse procedurer baseres på objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier. Medlemsstaterne fastsætter og offentliggør kriterier for, om adgang til lagerfaciliteter og linepack er teknisk og/eller økonomisk nødvendig for tilvejebringelse af effektiv systemadgang med henblik på forsyning af kunderne. Medlemsstaterne offentliggør eller forpligter lager- og transmissionssystemoperatørerne til at offentliggøre, hvilke lagerfaciliteter eller hvilke dele af disse faciliteter og hvilken linepack, der tilbydes under de forskellige procedurer, som er nævnt i stk. 3 og 4.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ikke anvendelse på de hjælpefunktioner og de midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med LNG-faciliteter, der er nødvendige for forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.

3. Ved forhandlet adgang træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasvirksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som dækkes af det sammenkoblede system, kan forhandle om adgang til lagerfaciliteter og linepack, hvis dette er teknisk og/eller økonomisk nødvendigt for at sikre effektiv systemadgang samt for at skaffe adgang til andre hjælpefunktioner. Parterne er forpligtet til at forhandle om adgang til lagre, linepack og andre hjælpefunktioner i god tro.

Aftaler om adgang til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner forhandles med den pågældende lagersystemoperatør eller de pågældende naturgasvirksomheder. Medlemsstaterne skal kræve, at lagersystemoperatørerne og naturgasvirksomhederne offentliggør deres kommercielle hovedvilkår for brug af lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner senest den … (*) og herefter en gang om året.

4. Ved reguleret adgang, træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at give naturgasvirksomheder og privilegerede kunder inden for eller uden for det område, som er dækket af det sammenkoblede system, en adgangsret til lagerfaciliteter, linepack og andre hjælpefunktioner på grundlag af offentliggjorte tariffer og/eller andre betingelser og forpligtelser knyttet til brugen af lagerfaciliteter og linepack, hvis dette teknisk og/eller økonomisk er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet samt for etablering af adgang til andre hjælpefunktioner. Denne adgangsret for privilegerede kunder kan gives ved at sætte dem i stand til at indgå forsyningsaftaler med andre konkurrerende naturgasvirksomheder end systemets ejer og/eller operatør eller en tilknyttet virksomhed.

*Artikel 33*

**Adgang til opstrømsrørledningsnet**

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at naturgasvirksomheder og privilegerede kunder, uanset hvor de er placeret, kan få adgang til opstrømsrørledningsnet, herunder faciliteter, som yder tekniske tjenester i forbindelse med sådan adgang, i overensstemmelse med denne artikel, bortset fra de dele af sådanne net og faciliteter, der benyttes til lokale produktionsaktiviteter ved et felt, hvor gassen produceres. Kommissionen underrettes om foranstaltningerne i overensstemmelse med artikel 53.

2. Medlemsstaterne beslutter i overensstemmelse med de relevante retsakter, hvordan den i stk. 1 omhandlede adgang gives. Medlemsstaterne skal have som målsætninger, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås, idet de tager hensyn til sikre og regelmæssige forsyninger, kapacitet, der er eller hurtigt kan stilles til rådighed, og beskyttelse af miljøet. Der kan tages hensyn til følgende:

a) nødvendigheden af at nægte adgang, hvis de tekniske specifikationer er indbyrdes uforenelige, og dette problem ikke kan løses rimelig let

b) nødvendigheden af at undgå vanskeligheder, som ikke kan overvindes rimelig let, og som kan være til skade for en effektiv eksisterende og planlagt fremtidig kulbrinteproduktion, herunder fra felter med marginal økonomisk rentabilitet

c) nødvendigheden af at respektere behørigt dokumenterede rimelige behov hos ejeren eller operatøren af opstrømsrørledningsnet for transport og forarbejdning af gas og de interesser, som alle andre potentielt berørte brugere af opstrømsrørledningsnettet eller relevante forarbejdnings- eller håndteringsfaciliteter har og

d) nødvendigheden af i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen at anvende deres love og administrative procedurer i forbindelse med tildelingen af autorisationer til produktion eller opstrømsudvikling.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der er indført en ordning til bilæggelse af tvister, der omfatter en af parterne uafhængig myndighed, der har adgang til alle relevante oplysninger, således at tvister vedrørende adgang til opstrømsrørledningsnet kan bilægges hurtigt under hensyn til kriterierne i stk. 2 og antallet af parter, der måtte være involveret i at forhandle adgang til sådanne net.

4. I tilfælde af grænseoverskridende tvister gælder tvistbilæggelsesordningen i den medlemsstat, der har jurisdiktion over det opstrømsrørledningsnet, hvortil der nægtes adgang. Når det pågældende net henhører under mere end en medlemsstat i grænseoverskridende tvister, skal de pågældende medlemsstater rådføre sig med hinanden for at sikre, at bestemmelserne i dette direktiv anvendes overensstemmende.

*Artikel 34*

**Nægtelse af adgang**

1. Naturgasvirksomheder kan nægte adgang til systemet, hvis de ikke råder over den fornødne kapacitet, eller hvis adgang til systemet ville hindre dem i at opfylde de i artikel 3, stk. 2, omhandlede offentlige serviceforpligtelser, som er blevet pålagt dem, eller på grund af alvorlige økonomiske og finansielle problemer med take-or-pay-kontrakter under hensyn til kriterierne og procedurerne i artikel 47 og til den løsning, medlemsstaten har valgt i medfør af artikel 47, stk. 1. Ethvert sådant afslag skal være behørigt begrundet.

2. Medlemsstaterne kan træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at en naturgasvirksomhed, som nægter adgang til systemet, fordi det ikke råder over den fornødne kapacitet, eller der mangler sammenkobling, foretager de nødvendige udbygninger, for så vidt dette er rentabelt, eller en potentiel kunde er villig til at betale for dem. Såfremt medlemsstaterne anvender artikel 4, stk. 4, træffer de sådanne foranstaltninger.

*Artikel 35*

**Ny infrastruktur**

1. Større nye anlæg i gasinfrastrukturen, dvs. sammenkoblingslinjer, LNG-faciliteter og lagerfaciliteter, kan på anmodning undtages fra bestemmelserne i artikel 9, 31, 32 og 33 samt artikel 40, stk. 6, 7 og 8, for en begrænset periode og på følgende betingelser:

a) investeringen skal øge konkurrencen i gasforsyningen og øge forsyningssikkerheden

(*) Seks måneder efter den i artikel 33, stk. 1, i direktiv 2003/55/EF omhandlede gennemførelsesfrist.

b) risikoen i forbindelse med investeringen er så stor, at investeringen ikke ville finde sted, medmindre en undtagelse blev indrømmet

c) infrastrukturen skal være ejet af en fysisk eller juridisk person, der i det mindste hvad angår retlig form, er adskilt fra de systemoperatører, i hvis systemer denne infrastruktur vil blive bygget

d) der opkræves afgifter af brugerne af denne infrastruktur

e) undtagelsen må ikke være til skade for konkurrencen eller for, at det indre marked for naturgas fungerer tilfredsstillende, eller for, at det regulerede system, som infrastrukturen er koblet til, fungerer effektivt.

2. Stk. 1 finder også anvendelse i forbindelse med markante kapacitetsforøgelser i eksisterende infrastruktur og ændringer af sådan infrastruktur, der muliggør udvikling af nye gasforsyningskilder.

3. Den i kapitel VIII omhandlede regulerende myndighed kan fra sag til sag træffe beslutning om den undtagelse, der er omhandlet i stk. 1 og 2.

4. Når det pågældende infrastrukturanlæg strækker sig over et område, der berører mere end én medlemsstat, varetager agenturet de opgaver, der i denne artikel tillægges de regulerende myndigheder i de berørte medlemsstater. Dette gælder dog kun:

a) når de pågældende regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed inden seks måneder efter, at der blev anmodet om en undtagelse over for den sidste af disse regulerende myndigheder, eller

b) efter fælles anmodning fra de pågældende regulerende myndigheder.

De pågældende regulerende myndigheder kan i fællesskab anmode om, at tidsrummet i første afsnit, litra a), forlænges med højst seks måneder.

5. En undtagelse kan omfatte hele det nye infrastrukturanlægs kapacitet eller hele den markant forøgede kapacitet på det eksisterende anlæg, eller den kan omfatte en del af kapaciteten.

Når der træffes beslutning om at indrømme en undtagelse, skal der fra sag til sag tages stilling til, om det er nødvendigt at tidsbegrænse undtagelsen og gøre den betinget af ikke-diskriminerende adgang til infrastrukturanlægget. Når der træffes beslutning om disse betingelser, skal der navnlig tages hensyn til den ekstrakapacitet, der skal opbygges, eller ændringen af den eksisterende kapacitet, projektets tidshorisont og nationale forhold.

Før der indrømmes en undtagelse, skal den regulerende myndighed fastsætte reglerne og ordningerne for administration og kapacitetsfordeling. Reglerne skal fastsætte, at alle potentielle brugere af infrastrukturanlægget opfordres til at tilkendegive deres interesse i at indgå kapacitetsaftaler, inden kapaciteten i det nye anlæg fordeles, herunder til eget brug. Den regulerende myndighed forlanger, at reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsning indbefatter pligt til at udbyde ubrugt kapacitet på markedet, og at brugerne af infrastrukturen har ret til at afsætte deres aftalte kapacitet på det sekundære marked. Ved vurderingen af kriterierne i stk. 1, litra a), b) og e), tager den regulerende myndighed hensyn til resultaterne af denne kapacitetsfordelingsprocedure.

Beslutningen om undtagelsen, herunder også eventuelle betingelser som nævnt i fjerde afsnit, i dette stykke, begrundes behørigt og offentliggøres.

6. Uanset stk. 3 kan medlemsstaterne dog fastsætte, at deres regulerende myndighed eller agenturet, alt efter tilfældet, skal forelægge sin udtalelse om anmodningen om en undtagelse for det relevante organ i medlemsstaten med henblik på den formelle afgørelse. Denne udtalelse skal offentliggøres sammen med beslutningen.

7. Den regulerende myndighed tilsender Kommissionen en kopi af hver ansøgning om undtagelse, så snart den er modtaget. Den kompetente myndighed giver straks Kommissionen meddelelse om afgørelsen samt om alle oplysninger, der er relevante for den. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i en sammenfattet form, der sætter den i stand til at træffe en velunderbygget afgørelse. Oplysningerne skal navnlig omfatte:

a) en detaljeret begrundelse for, på hvilket grundlag den regulerende myndighed eller medlemsstaten har indrømmet undtagelsen, herunder de finansielle oplysninger, der begrunder behovet for undtagelsen

b) den analyse, der er foretaget af konkurrencevirkningen og den effektive funktion af det indre marked for naturgas som følge af indrømmelsen af undtagelsen

c) begrundelsen for den periode, undtagelsen skal gælde, samt for andelen af den samlede kapacitet for den pågældende gasinfrastruktur, som har fået indrømmet undtagelsen

d) såfremt undtagelsen vedrører en sammenkoblingslinje, resultatet af samrådet med de berørte regulerende myndigheder

e) infrastrukturens bidrag til en diversifikation af gasforsyningen.

8. Inden to måneder fra dagen efter modtagelsen af en meddelelse kan Kommissionen træffe afgørelse om, at den regulerende myndighed skal ændre eller trække sin afgørelse om at indrømme en undtagelse tilbage. Hvis Kommissionen udbeder sig yderligere oplysninger, kan denne tomånedersfrist forlænges med yderligere to måneder. Denne yderligere frist løber fra dagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger. Den oprindelige tomånedersfrist kan også forlænges med både Kommissionens og den regulerende myndigheds samtykke.

Forelægges de ønskede oplysninger ikke inden for den frist, der er anført i anmodningen, anses meddelelsen for at være trukket tilbage, medmindre fristen, inden den er udløbet, er blevet forlænget med både Kommissionens og den regulerende myndigheds samtykke, eller medmindre den regulerende myndighed i en behørigt begrundet erklæring har meddelt Kommissionen, at den anser meddelelsen for at være fuldstændig.

Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at ændre eller trække afgørelsen om undtagelsen tilbage inden en måned og underretter Kommissionen herom.

Kommissionen har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Kommissionens godkendelse af en afgørelse om undtagelse mister sin virkning to år efter vedtagelsen, hvis etableringen af infrastrukturanlægget endnu ikke er påbegyndt, og fem år efter vedtagelsen, hvis anlægget endnu ikke er operationelt.

9. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for anvendelsen af betingelserne i denne artikels stk. 1 og for fastlæggelsen af proceduren for anvendelse af denne artikels stk. 3, 5, 7 og 8. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

*Artikel 36*

**Markedsåbning og gensidighed**

1. Medlemsstaterne sikrer, at de privilegerede kunder omfatter:

a) indtil den 1. juli 2004: privilegerede kunder i henhold til artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas ([1]). Medlemsstaterne offentliggør inden den 31. januar hvert år kriterierne for definitionen af disse privilegerede kunder

b) fra den 1. juli 2004: alle erhvervskunder

c) fra den 1. juli 2007: alle kunder.

2. For at undgå ubalance i åbningen af gasmarkederne:

a) må gasforsyningskontrakter med en privilegeret kunde i en anden medlemsstats system ikke være forbudt, hvis kunden betragtes som privilegeret i begge systemer, og

b) kan Kommissionen, når transaktioner som beskrevet i litra a) afvises, fordi kunden kun er privilegeret i et af de to systemer, under hensyn til markedssituationen og den fælles interesse pålægge den transaktionsafvisende part at gennemføre den ønskede gasforsyning på anmodning af en af de to systemers medlemsstater.

*Artikel 37*

**Direkte linjer**

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre:

a) at naturgasvirksomheder, der er etableret på deres område, kan forsyne privilegerede kunder via en direkte linje, og

b) at enhver af disse privilegerede kunder på deres område kan blive forsynet med gas fra naturgasvirksomheder via en direkte linje.

([1]) EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

2. I tilfælde, hvor der stilles krav om godkendelse (f.eks. bevilling, tilladelse, koncession, samtykke eller godkendelse) til at etablere eller drive direkte linjer, fastlægger medlemsstaterne eller den kompetente myndighed, som de udpeger hertil, kriterierne for udstedelse af godkendelse til at etablere eller drive sådanne linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende.

3. Medlemsstaterne kan udstede en godkendelse til at etablere en direkte linje betinget af, enten at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel 34, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel 40.

*KAPITEL VIII*

***Nationale regulerende myndigheder***

*Artikel 38*

**Udpegning af regulerende myndigheder og disses uafhængighed**

1. Hver medlemsstat udpeger en enkelt national regulerende myndighed på nationalt plan.

2. Denne artikels stk. 1 berører ikke udpegningen af andre regulerende myndigheder på regionalt plan i medlemsstater, forudsat at der er én enkelt overordnet repræsentant med henblik på repræsentation og kontakt på fællesskabsplan i repræsentantskabet for agenturet, jf. artikel 13, stk. 1, i forordning (EF) nr. …/2009.

3. Uanset denne artikels stk. 1 kan en medlemsstat udpege regulerende myndigheder for mindre systemer på et geografisk adskilt område, hvor forbruget i 2008 var under 3 % af det samlede forbrug i den medlemsstat, området er en del af. Denne undtagelse berører ikke udpegningen af én enkelt overordnet repræsentant og kontaktperson på fællesskabs-plan i repræsentantskabet for Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder, jf. artikel 13, stk. 1, i forordning (EF) nr. …/2009.

4. Medlemsstaterne garanterer den regulerende myndigheds uafhængighed og sikrer, at den optræder upartisk og gennemskueligt i udøvelsen af dens beføjelser. Med dette formål sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, som dette direktiv og dertil knyttede forskrifter pålægger den,

a) er juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat enhed

b) sikrer, at dens personale og de personer, der har ansvaret for dens ledelse,

   i) handler uafhængigt af enhver markedsinteresse, og

   ii) ikke søger eller modtager direkte instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat enhed under udførelsen af reguleringsopgaverne. Dette krav berører ikke et tæt samarbejde, når det er hensigtsmæssigt, med andre relevante nationale myndigheder eller overordnede politiske retningslinjer fra regeringen, som ikke vedrører de reguleringsopgaver og -beføjelser, der er omhandlet i artikel 40.

5. For at beskytte den regulerende myndigheds uafhængighed sikrer medlemsstaterne navnlig:

a) at den regulerende myndighed kan træffe selvstændige afgørelser uafhængigt af noget politisk organ og har autonomi i forbindelse med gennemførelsen af budgettet og tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage dens opgaver

b) at den regulerende myndigheds topledelse udnævnes for en periode på mindst fem år, og at den kun kan afsættes i embedsperioden, hvis den ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel, eller er fundet skyldig i alvorlig tjenesteforseelse i henhold til national lovgivning.

*Artikel 39*

**Overordnede mål for den regulerende myndigheds virke**

Under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål inden for rammerne af dens opgaver og beføjelser, jf. artikel 40, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer:

a) i tæt samarbejde med agenturet, andre medlemsstaters regulerende myndigheder og Kommissionen: fremme af et indre marked for naturgas i Fællesskabet præget af konkurrence, sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed med en effektiv åbning af markedet for alle kunder og leverandører i Fællesskabet

b) udvikling af regionale konkurrencebaserede velfungerende markeder inden for Fællesskabet med det under litra a) nævnte mål for øje

c) fjernelse af restriktioner for handel med naturgas mellem medlemsstaterne, herunder udvikling af passende kapacitet til grænseoverskridende transmission med henblik på at imødekomme efterspørgslen og øge integrationen af de nationale markeder, hvilket kan fremme naturgasstrømme i hele Fællesskabet

d) fremme af udvikling af sikre, pålidelige og effektive ikke-diskriminerende systemer samt systemtilstrækkelighed

e) fremme af ny produktionskapacitets netadgang og navnlig fjerne hindringer, der kan forhindre adgangen for nye markedsdeltagere

f) sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitamenter, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet

g) sikring af, at deres nationale markeder fungerer effektivt, og fremme af effektiv konkurrence og forbrugerbeskyttelse

h) bidrag til høje standarder for offentlig service på gasområdet og beskyttelse af sårbare kunder samt til effektiviteten af forbrugerbeskyttelsesforanstaltningerne i bilag I.

*Artikel 40*

**Den regulerende myndigheds opgaver og beføjelser**

1. Den regulerende myndighed har følgende opgaver:

a) at sørge for, at transmissions- og distributionssystemoperatører, og i givet fald systemejere, samt naturgasvirksomheder, overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og anden relevant fællesskabslovgivning, også hvad angår grænseoverskridende forhold

b) at samarbejde om grænseoverskridende forhold med den eller de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater

c) at overholde og gennemføre relevante juridisk bindende afgørelser fra agenturet og Kommissionen

d) at aflægge årsrapport om sin virksomhed og udførelsen af sine opgaver over for de relevante myndigheder i medlemsstaterne, agenturet og Kommissionen. Sådanne rapporter skal redegøre for, hvilke skridt der er taget, og hvilke resultater der er opnået for hver af de opgaver, der er anført i denne artikel

e) at sikre, at der ikke forekommer krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions-, oplagrings-, LNG- og forsyningsaktiviteter

f) at overvåge transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner og vurdere i sin årsrapport disse planers forenelighed med den ikke-bindende 10-årige europæiske netudviklingsplan, jf. artikel 8, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. …/2009.

g) at overvåge, at reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed overholdes, og overvåge standarderne for og kravene til netydelsernes kvalitet

h) at overvåge graden af gennemsigtighed og sikre, at naturgasvirksomhederne opfylder deres gennemsigtighedsforpligtelser

i) at overvåge graden af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på naturgasbørser, privatkundepriser, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, klager fra privatkunder samt enhver forvridning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager

j) at overvåge den tid, det tager transmissions- og distributionsoperatørerne at foretage tilkoblinger og reparationer

k) at overvåge og gennemgå betingelserne for adgang til oplagring, linepack og andre hjælpefunktioner som anført i artikel 32. Hvis ordningen for adgang til oplagring fastlægges i henhold til artikel 32, stk. 3, omfatter denne opgave ikke gennemgang af tariffer

l) at offentliggøre henstillinger vedrørende forsyningstariffernes overensstemmelse med artikel 3 mindst en gang om året

m) at sikre adgang til kundernes forbrugsdata, forelægge til frivillig brug en standardiseret opstilling på nationalt plan af forbrugsdataene og adgang til data, jf. punkt h) i bilag I

n) at overvåge gennemførelsen af regler for de opgaver og forpligtelser, der påhviler transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, forsyningsvirksomheder, kunder og andre markedsdeltagere, jf. forordning (EF) nr. …/2009.

o) at overvåge, om kriterierne for, om en lagerfacilitet henhører under artikel 32, stk. 3, eller stk. 4, anvendes korrekt, og

p) at overvåge gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, jf. artikel 45.

2. De i stk. 1 omhandlede overvågningsopgaver kan udføres af andre myndigheder end den regulerende myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat dette. I så fald stilles resultaterne af denne overvågning hurtigst muligt til rådighed for den regulerende myndighed.

De regulerende myndigheder hører, i det omfang det er relevant, og i overensstemmelse med principperne om bedre regulering, transmissionssystemoperatørerne og arbejder i givet fald tæt sammen med andre relevante nationale myndigheder under udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i stk. 1, under iagttagelse af disses uafhængighed og uden at det berører deres egne specifikke kompetencer.

Godkendelser, der er udstedt af en regulerende myndighed eller agenturet i henhold til dette direktiv, berører ikke den regulerende myndigheds fremtidige brug i behørigt begrundede tilfælde af sine beføjelser i henhold til denne artikel eller eventuelle sanktioner fra andre relevante myndigheders eller fra Kommissionens side.

3. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør i medfør af artikel 14, varetager den regulerende myndighed, foruden de opgaver den er pålagt i henhold til denne artikels stk. 1, følgende opgaver:

a) den overvåger, at transmissionssystemejeren og den uafhængige systemoperatør opfylder deres forpligtelser efter denne artikel, og udsteder sanktioner for manglende overholdelse i overensstemmelse med stk. 4, litra d)

b) den overvåger forbindelserne og kommunikationen mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren med det formål at sikre, at den uafhængige systemoperatør overholder sine forpligtelser, og skal navnlig godkende kontrakter og fungere som mæglingsmyndighed mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejeren i tilfælde af klager forelagt af en af disse parter henhold til stk. 9

c) for den første 10-årige netudviklingsplan godkender den investeringsplanlægningen og den flerårige netudviklingsplan, som den uafhængige systemoperatør forelægger årligt, jf. dog proceduren i artikel 14, stk. 2, litra c)

d) den sikrer, at de tariffer for adgang til nettet, som den uafhængige systemoperatør opkræver, indbefatter aflønning til netejeren eller netejerne, som giver et tilstrækkeligt afkast på netaktiverne og eventuelle nye investeringer i dem, forudsat at de hviler på et økonomisk og effektivt grundlag, og

e) den har beføjelse til at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i transmissionssystemejerens og den uafhængige systemoperatørs lokaler.

4. Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre opgaverne i stk. 1, 3 og 6 hurtigt og effektivt. Med dette formål for øje skal den regulerende myndighed mindst have beføjelse til:

a) at træffe afgørelser, der er bindende for naturgasvirksomheder

b) at foretage undersøgelser af, hvordan gasmarkederne fungerer, og fastlægge og pålægge foranstaltninger, der er forholdsmæssige og nødvendige for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer, som det skal. Den regulerende myndighed har om nødvendigt desuden beføjelse til at samarbejde med den nationale konkurrencemyndighed eller Kommissionen om foretagelse af en undersøgelse vedrørende konkurrencelovgivningen

c) at indhente de oplysninger fra naturgasvirksomhederne, der er relevante for udførelsen af sine opgaver

d) at pålægge naturgasvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv eller juridisk bindende afgørelser truffet af den regulerende myndighed eller agenturet, sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller at foreslå en kompetent domstol at pålægge sådanne sanktioner. Dette omfatter bemyndigelse til at pålægge eller til at foreslå at pålægge transmissionssystemoperatøren eller eventuelt den vertikalt integrerede virksomhed sanktioner på op til 10 % af transmissionssystemoperatørens eller den vertikalt integrerede virksomheds årlige omsætning, hvis deres respektive forpligtelser i henhold til dette direktiv ikke overholdes, og

e) at udføre passende undersøgelser og udstede relevante instrukser med henblik på tvistbilæggelse i henhold til stk. 9 og 10.

5. Når der er udpeget en transmissionssystemoperatør i medfør af kapitel IV, tillægges den regulerende myndighed, foruden de opgaver og beføjelser den er tillagt i henhold til denne artikels stk. 1 og 4, mindst følgende opgaver og beføjelser:

a) at udstede sanktioner i overensstemmelse med stk. 4, litra d), for diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed

b) at overvåge kommunikationer mellem transmissionssystemoperatøren og den vertikalt integrerede virksomhed for at sikre, at transmissionssystemoperatøren overholder sine forpligtelser

c) at fungere som tvistbilæggelsesmyndighed mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren i tilfælde af klager forelagt i henhold til stk. 9

d) at overvåge kommercielle og finansielle relationer, herunder lån mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren

e) at godkende alle kommercielle og finansielle aftaler mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren under forudsætning af, at de opfylder markedsbetingelserne

f) at anmode om en begrundelse fra den vertikalt integrerede virksomhed, når det notificeres af den overvågningsansvarlige i overensstemmelse med artikel 21, stk. 4. Denne begrundelse skal navnlig omfatte bevis for fraværet af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed

g) at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i den vertikalt integrerede virksomhed og hos transmissionssystemoperatøren, og

h) at overdrage alle eller specifikke opgaver hos transmissionssystemoperatøren til en uafhængig systemoperatør, der udpeges i overensstemmelse med artikel 14, i tilfælde af vedholdende brud på transmissionssystemoperatørens forpligtelser i henhold til dette direktiv, navnlig i forbindelse med gentagne tilfælde af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed.

6. De regulerende myndigheder har ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, inden de træder i kraft, for:

a) tilkobling og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer samt vilkår, betingelser og tariffer for adgang til LNG-faciliteter. Tarifferne eller metoderne skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene og LNG-faciliteterne kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettenes og LNG-faciliteternes levedygtighed

b) tilvejebringelse af balanceringsydelser.

7. Når de regulerende myndigheder fastsætter eller godkender tarifferne eller metoderne, sørger de for, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne får passende incitamenter på både kort og lang sigt til at øge effektiviteten, fremme integrationen af markederne og forsyningssikkerheden og støtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter.

8. De regulerende myndigheder har beføjelse til at kræve, at transmissions-, oplagrings-, LNG- og distributionssystemoperatørerne om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, herunder tariffer og metoder, som er omhandlet i denne artikel, for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikke-diskriminerende måde. Hvis ordningen for adgang til oplagring fastlægges i henhold til artikel 32, stk. 3, omfatter denne opgave ikke ændring af tariffer.

9. Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions-, oplagrings-, LNG- eller distributionssystemoperatør med hensyn til de spørgsmål, der er omhandlet i stk. 1-8, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse inden to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.

10. Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til denne artikel eller — når den regulerende myndighed har høringspligt — over forslag til metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort — eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne — indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.

11. Medlemsstaterne udarbejder passende og effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, især artikel 82.

12. Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.

13. Indbringelse af en klage, jf. stk. 9 og 10, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til fællesskabsretten og/eller national ret.

14. De regulerende myndigheder skal begrunde deres afgørelser med henblik på domstolskontrol.

15. Medlemsstaterne sørger for, at der på nationalt plan findes passende mekanismer, inden for hvilke en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret ved et organ, der er uafhængigt af de berørte parter.

*Artikel 41*

**Reguleringsordning for forhold på tværs af grænserne**

1. De regulerende myndigheder samarbejder tæt og rådfører sig med hinanden samt giver hinanden og agenturet alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver efter dette direktiv. Hvad de udvekslede oplysninger angår, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed, som den afgivende myndighed er forpligtet til at sikre.

2. De regulerende myndigheder samarbejder mindst på regionalt plan om at fremme indførelsen af operationelle ordninger, der kan muliggøre en optimal forvaltning af nettet, fremme fælles gasbørser og fordelingen af grænseoverskridende kapacitet og muliggøre et mindsteniveau af sammenkoblingskapacitet, herunder gennem ny sammenkobling, i regionen og mellem regioner, med henblik på at skabe mulighed for udvikling af effektiv konkurrence og forbedring af forsyningssikkerheden.

3. De i stk. 2 nævnte foranstaltninger gennemføres i relevant omfang i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, og uden at det berører disses specifikke kompetencer.

4. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for omfanget af de regulerende myndigheders pligt til at samarbejde indbyrdes og med agenturet. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

*Artikel 42*

**Overholdelse af retningslinjer**

1. Enhver regulerende myndighed og Kommissionen kan anmode agenturet om en udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndighed er i overensstemmelse med de retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. …/2009.

2. Agenturet forelægger inden fire måneder efter modtagelsen af anmodningen sin udtalelse over for den anmodende part (den regulerende myndighed eller Kommissionen) og over for den regulerende myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse.

3. Hvis den regulerende myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke efterkommer agenturets udtalelse inden for fire måneder efter modtagelsen af afgørelsen, underretter agenturet Kommissionen herom.

4. Enhver regulerende myndighed, der mener, at en afgørelse, der er relevant for grænseoverskridende handel og truffet af en anden regulerende myndighed, ikke følger de retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. …/2009, kan underrette Kommissionen derom inden to måneder efter datoen for den pågældende afgørelse.

5. Finder Kommissionen inden for to måneder efter at være blevet underrettet af agenturet, jf. stk. 3, eller af en regulerende myndighed, jf. stk. 4, eller inden for tre måneder fra datoen for afgørelsen, — på eget initiativ — at en afgørelse truffet af en regulerende myndighed giver anledning til alvorlig tvivl om, hvorvidt den er forenelig med de retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i forordning (EF) nr. …/2009, kan Kommissionen beslutte at undersøge sagen nærmere. I så fald anmoder Kommissionen den regulerende myndighed og parterne i den sag, som den regulerende myndighed behandler, om at forelægge deres bemærkninger.

6. Hvis Kommissionen træffer afgørelse om at undersøge sagen nærmere, træffer den højst fire måneder senere endelig afgørelse om:

a) ikke at rejse indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse, eller

b) at kræve, at den regulerende myndighed trækker sin afgørelse tilbage med den begrundelse, at retningslinjerne ikke er blevet fulgt.

7. Hvis Kommissionen ikke har truffet afgørelse om at undersøge sagen nærmere eller ikke har truffet afgørelse inden for tidsfristerne i henholdsvis stk. 5 og stk. 6, anses den for ikke at have rejst indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

8. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at trække sin afgørelse tilbage inden for højst to måneder og underretter Kommissionen herom.

9. Kommissionen kan vedtage retningslinjer med nærmere procedureregler, der skal følges af de regulerende myndigheder, agenturet og Kommissionen ved kontrol af overholdelsen af de afgørelser, der er truffet af de regulerende myndigheder, under anvendelse af de retningslinjer, der er omhandlet i denne artikel. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

*Artikel 43*

**Journalføring**

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at forsyningsvirksomheder sørger for, at de relevante data om alle transaktioner vedrørende gasforsyningskontrakter og gasderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører i mindst fem år er til rådighed for de nationale myndigheder, herunder den regulerende myndighed, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen, med henblik på opfyldelsen af deres opgaver.

2. Disse data omfatter nærmere oplysninger om de relevante transaktioner, såsom varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde såvel som nærmere detaljer om alle uafregnede gasforsyningskontrakter og gasderivater.

3. Den regulerende myndighed kan træffe afgørelse om at stille dele af disse oplysninger til rådighed for markedsdeltagerne, forudsat at forretningsmæssigt følsomme oplysninger om individuelle markedsdeltagere eller individuelle transaktioner ikke videregives. Dette stykke finder ikke anvendelse på oplysninger om finansielle instrumenter omfattet af direktiv 2004/39/EF.

4. For at sikre, at denne artikel anvendes ensartet, kan Kommissionen vedtage retningslinjer, der fastlægger metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 50, stk. 3.

5. Hvad angår forsyningsvirksomheders transaktioner vedrørende gasderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører såvel som lager- og LNG-operatører, finder denne artikel først anvendelse, når Kommissionen har vedtaget de retningslinjer, der er nævnt i stk. 4.

6. Med denne artikel indføres der ikke yderligere forpligtelser for foretagender omfattet af direktiv 2004/39/EF over for de i stk. 1 nævnte myndigheder.

7. Skal de i stk. 1 nævnte myndigheder have adgang til data, der opbevares af foretagender omfattet af direktiv 2004/39/EF, giver de efter nævnte direktiv kompetente myndigheder dem de ønskede data.

*KAPITEL IX*

***Detailmarkeder***

*Artikel 44*

**Detailmarkeder**

For at fremme udviklingen af velfungerende og gennemsigtige detailmarkeder i Fællesskabet sørger medlemsstaterne for, at transmissionssystemoperatørernes, distributionssystemoperatørernes, forsyningsvirksomhedernes og kundernes og om nødvendigt andre markedsdeltageres opgaver og forpligtelser fastlægges for så vidt angår kontraktbestemmelser, forpligtelser over for kunderne, regler om dataudveksling og afregning, ejendomsretten til data og ansvaret for forbrugsmåling.

Disse regler, der offentliggøres, udformes med henblik på at lette kundernes og leverandørernes adgang til nettene, og de skal gennemgås af de regulerende myndigheder eller andre relevante nationale myndigheder.

*Kapitel X*

***Afsluttende bestemmelser***

*Artikel 45*

**Beskyttelsesforanstaltninger**

1. Opstår der en pludselig krise på energimarkedet eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller for systemets integritet, kan en medlemsstat midlertidigt træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.

2. Sådanne foranstaltninger må ikke forstyrre det indre markeds funktion mere end højst nødvendigt og må ikke være mere vidtgående end strengt nødvendigt for at afhjælpe de pludselige vanskeligheder, der er opstået.

3. Den pågældende medlemsstat underretter omgående de øvrige medlemsstater om foranstaltningerne og underretter samtidig Kommissionen, som kan beslutte, at medlemsstaten skal ændre eller ophæve foranstaltningerne, hvis de medfører konkurrenceforvridning og påvirker samhandelen negativt på en måde, som strider imod den fælles interesse.

*Artikel 46*

**Ensartede vilkår**

1. Foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe i medfør af dette direktiv for at sikre ensartede vilkår, skal være forenelige med traktaten, navnlig artikel 30, og fællesskabsretten.

2. Foranstaltningerne i stk. 1 skal være forholdsmæssigt afpassede, ikke-diskriminerende og gennemsigtige. Disse foranstaltninger må først iværksættes, når Kommissionen er blevet underrettet og har givet sin godkendelse.

3. Kommissionen træffer afgørelse vedrørende meddelelsen i stk. 2 inden to måneder efter modtagelsen af meddelelsen. Fristen løber fra dagen efter modtagelsen af samtlige oplysninger. Træffer Kommissionen ikke afgørelse inden for denne tomånedersfrist, skal den anses for ikke at have rejst indsigelser mod de meddelte foranstaltninger.

*Artikel 47*

**Undtagelser i forbindelse med take-or-pay-forpligtelser**

1. Hvis en naturgasvirksomhed får eller forventer at få alvorlige økonomiske og finansielle problemer på grund af sine take-or-pay-forpligtelser i henhold til en eller flere kontrakter om køb af gas, kan den indsende en ansøgning om en midlertidig undtagelse fra artikel 31 til den pågældende medlemsstat eller den udpegede kompetente myndighed. Ansøgningerne skal efter medlemsstaternes valg indgives i hvert enkelt tilfælde, enten før eller efter, at der er nægtet adgang til systemet. Medlemsstaterne kan også give naturgasvirksomheden mulighed for at vælge, om det vil indgive en ansøgning før eller efter, at der er nægtet adgang til systemet. Når en naturgasvirksomhed har nægtet adgang, skal ansøgningen indgives snarest muligt. Ansøgningerne vedlægges alle relevante oplysninger om problemets art og omfang samt om de skridt, naturgasvirksomheden har taget for at løse problemet.

Hvis der ikke umiddelbart findes alternative løsninger, kan medlemsstaten eller den udpegede kompetente myndighed under hensyntagen til stk. 3 beslutte at indrømme en undtagelse.

2. Medlemsstaten eller den hertil udpegede kompetente myndighed underretter snarest muligt Kommissionen om sin afgørelse om at indrømme en undtagelse og fremsender samtidig alle relevante oplysninger angående undtagelsen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, således at Kommissionen kan træffe en velbegrundet afgørelse. Inden otte uger efter modtagelsen af denne underretning kan Kommissionen pålægge den pågældende medlemsstat eller udpegede kompetente myndighed at ændre eller trække afgørelsen tilbage, hvorved der er indrømmet en undtagelse.

Hvis den pågældende medlemsstat eller udpegede kompetente myndighed ikke efterkommer dette krav inden fire uger, træffes der hurtigt en endelig afgørelse efter rådgivningsproceduren i artikel 50, stk. 2.

Kommissionen har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

3. Medlemsstaten eller den udpegede kompetente myndighed og Kommissionen skal, når de træffer afgørelse om de i stk. 1 omhandlede undtagelser, navnlig tage hensyn til følgende kriterier:

a) målsætningen om at skabe et konkurrencepræget gasmarked

b) behovet for at opfylde offentlige serviceforpligtelser og garantere forsyningssikkerheden

c) naturgasvirksomhedens stilling på gasmarkedet og den faktiske konkurrence på dette marked

d) omfanget af de økonomiske og finansielle problemer for naturgasvirksomhederne og transmissionsvirksomhederne eller for de privilegerede kunder

e) datoerne for underskrivelsen af og betingelserne i den eller de pågældende kontrakter, herunder i hvor høj grad der heri tages højde for markedsændringer

f) bestræbelserne på at finde en løsning på problemet

g) i hvilket omfang virksomheden på det tidspunkt, hvor den påtog sig de pågældende take-or-pay-forpligtelser, under hensyn til direktivets bestemmelser med rimelighed kunne have forudset, at der sandsynligvis ville opstå alvorlige problemer

h) i hvilken grad systemet er sammenkoblet med andre systemer og graden af disses interoperabilitet og

i) de virkninger, som indrømmelse af en undtagelse vil få for den korrekte anvendelse af dette direktiv med henblik på et velfungerende indre marked for naturgas.

En afgørelse om en anmodning om undtagelse vedrørende take-or-pay-kontrakter, der er indgået inden den … (*), må ikke føre til en situation, hvor det er umuligt at finde økonomisk rentable alternative afsætningsmuligheder. Under alle omstændigheder antages det, at gasvirksomheden ikke har alvorlige vanskeligheder, så længe salget af naturgas ikke falder til under niveauet for minimumsaftagelsesgarantier i take-or-pay-kontrakter om køb af naturgas, eller for så vidt den pågældende take-or-pay-kontrakt om gaskøb kan tilpasses, eller naturgasvirksomheden kan finde alternative afsætningsmuligheder.

4. Naturgasvirksomheder, der ikke er indrømmet en i denne artikels stk. 1 omhandlet undtagelse, må ikke eller må ikke længere nægte adgang til systemet på grund af take-or-pay-forpligtelser i henhold til en kontrakt om køb af gas. Medlemsstaterne påser, at de relevante bestemmelser i kapitel VII, nemlig artikel 31-44, overholdes.

5. Enhver undtagelse, der indrømmes i henhold til ovennævnte bestemmelser, skal være behørigt begrundet. Kommissionen offentliggør afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

6. Kommissionen forelægger inden den … (**) en rapport om erfaringerne med anvendelsen af denne artikel, således at Europa-Parlamentet og Rådet i god tid kan overveje behovet for ændringer af denne artikel.

*Artikel 48*

**Markeder under opbygning og isolerede markeder**

1. Medlemsstater, som ikke er direkte tilsluttet en anden medlemsstats sammenkoblede system, og som kun har en enkelt ekstern hovedleverandør, kan fravige artikel 4, 9, 36 og/eller 37. En forsyningsvirksomhed med en markedsandel på over 75 % betragtes som en hovedleverandør. En sådan undtagelse udløber automatisk i det øjeblik, hvor mindst en af de i dette afsnit nævnte betingelser ikke længere er opfyldt. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

Cypern kan fravige artikel 4, 9, 36 og/eller 37. Denne undtagelse udløber, så snart Cypern ikke kan anses for at være et isoleret marked.

Artikel 4, 9, 36 og/eller 37 finder først anvendelse på Estland, Letland og/eller Finland, når en af disse medlemsstater er direkte tilsluttet det sammenkoblede system i en anden medlemsstat end Estland, Letland, Litauen og Finland. Dette afsnit berører ikke undtagelser i henhold til dette stykkes første afsnit.

2. En medlemsstat, der kan anses for at være et marked under opbygning, og hvor gennemførelsen af dette direktiv ville volde væsentlige problemer, kan fravige artikel 4 og 9, artikel 13, stk. 1 og 2, artikel 14 og 24, artikel 25, stk. 5, artikel 26, 30 og 31, artikel 36, stk. 1, og/eller artikel 37. Denne undtagelse udløber automatisk i det øjeblik, hvor den pågældende medlemsstat ikke længere kan anses for at være et marked under opbygning. Sådanne undtagelser meddeles Kommissionen.

Cypern kan fravige artikel 4 og artikel 9, artikel 13, stk. 1 og 2, artikel 14 og 24, artikel 25, stk. 5, artikel 26, 30 og 31, artikel 36, stk. 1, og/eller artikel 37. Denne undtagelse udløber, så snart Cypern ikke kan anses for at være et marked under opbygning.

3. På den dato, hvor den i stk. 2, første afsnit, omhandlede undtagelse udløber, skal definitionen af privilegerede kunder medføre en åbning af markedet på mindst 33 % af det nationale gasmarkeds samlede årlige gasforbrug. To år efter udløbet af den i stk. 2, første afsnit, nævnte undtagelse finder artikel 36, stk. 1, litra b), anvendelse, og tre år derefter finder artikel 36, stk. 1, litra c), anvendelse. I perioden indtil artikel 36, stk. 1, litra b), finder anvendelse, kan den i denne artikels stk. 2 omhandlede medlemsstat beslutte ikke at anvende artikel 31 for så vidt angår hjælpefunktioner og midlertidige lagerfaciliteter i forbindelse med forgasningsprocessen og den efterfølgende levering til transmissionssystemet.

4. Hvis gennemførelsen af dette direktiv ville volde væsentlige problemer i et begrænset geografisk område i en medlemsstat, navnlig med hensyn til udvikling af transmissionsinfrastrukturen og større distributionsinfrastruktur, kan medlemsstaten med henblik på investeringsfremme anmode Kommissionen om en midlertidig undtagelse fra artikel 4 og 9, artikel 13, stk. 1 og 2, artikel 14 og 24, artikel 25, stk. 5, artikel 26, 30 og 31, artikel 36, stk. 1, og/eller artikel 37 for det pågældende område.

5. Kommissionen kan indrømme en undtagelse som omhandlet i stk. 4 under hensyntagen især til følgende kriterier:

— behovet for infrastrukturinvesteringer, som ikke vil være rentable på et konkurrencepræget marked

— det fornødne investeringsniveau og udsigterne til afkast

(*) Datoen for ikrafttrædelsen af direktiv 2003/55/EF.
(**) Fem år efter ikrafttrædelsen af direktiv 2003/55/EF.

— gassystemets størrelse og udbygningsgrad i det pågældende område

— udsigterne for det pågældende gasmarked

— det pågældende områdes eller den pågældende regions geografiske størrelse og karakteristika, og de socioøkonomiske og demografiske faktorer.

For anden gasinfrastruktur end distributionsinfrastruktur må der kun indrømmes en undtagelse, hvis der ikke findes nogen gasinfrastruktur i det pågældende område, eller hvis en sådan har eksisteret i mindre end ti år. Den midlertidige undtagelse må ikke række ud over de ti år, der følger efter den første gasforsyning i området.

For distributionsinfrastrukturs vedkommende kan der indrømmes en undtagelse i en periode på højst tyve år fra det tidspunkt, hvor der første gang leveres gas gennem det pågældende system i området.

6. Artikel 9 finder ikke anvendelse på Cypern, Luxembourg og/eller Malta.

7. Kommissionen underretter under iagttagelse af kravet om tavshedspligt medlemsstaterne om anmodninger, der er indgivet i henhold til stk. 4, inden den træffer afgørelse i henhold til stk. 5. Denne afgørelse samt de undtagelser, der er omhandlet i stk. 1 og 2, offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.

8. Grækenland kan fravige artikel 4, 24, 25, 26, 31, 36 og/eller 37 i dette direktiv for så vidt angår de geografiske områder og perioder, der er anført i de bevillinger, som det har udstedt inden den 15. marts 2002 i henhold til direktiv 98/30/EF med henblik på udvikling og drift med eneret af distributionsnet i bestemte geografiske områder.

*Artikel 49*

**Revisionsprocedure**

Hvis Kommissionen i den i artikel 51, stk. 3, nævnte rapport når den konklusion, at det — på grund af den måde, hvorpå der reelt er blevet givet netadgang i en medlemsstat, som har sikret fuldstændig, ikke-diskriminerende og uhindret netadgang — må konstateres, at visse forpligtelser, som dette direktiv pålægger virksomhederne (herunder forpligtelserne vedrørende distributionssystemoperatørernes selskabsretlige adskillelse) ikke står i forhold til det mål, der søges nået, kan den berørte medlemsstat anmode Kommissionen om at blive undtaget fra det pågældende krav.

Medlemsstaten meddeler omgående Kommissionen en sådan anmodning samt alle de oplysninger, som er nødvendige for at dokumentere, at konklusionen i rapporten om, at der sikres effektiv netadgang, vil blive fastholdt.

Inden tre måneder efter at Kommissionen er blevet underrettet om anmodningen, vedtager den en udtalelse om den berørte medlemsstats anmodning og fremsætter eventuelt forslag for Europa-Parlamentet og Rådet om at ændre de relevante bestemmelser i direktivet. Kommissionen kan i forslagene om ændring af dette direktiv foreslå at undtage den berørte medlemsstat fra særlige krav, hvis denne medlemsstat i givet fald gennemfører lige så effektive foranstaltninger.

*Artikel 50*

**Udvalg**

1. Kommissionen bistås af et udvalg.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 3 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1-4, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

*Artikel 51*

**Rapportering**

1. Kommissionen overvåger og evaluerer anvendelsen af dette direktiv og forelægger første gang den … (*) og derefter hvert år, en samlet situationsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet. Situationsrapporten skal mindst indeholde følgende:

a) indhøstede erfaringer og fremskridt med hensyn til skabelsen af et fuldstændigt og velfungerende indre gasmarked og de resterende hindringer herfor, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd

b) undtagelser, der er indrømmet i henhold til dette direktiv, herunder implementeringen af undtagelsen i henhold til artikel 26, stk. 2, med henblik på en eventuel revision af tærsklen

c) i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse og tariffer i dette direktiv har medvirket til at sikre en retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til Fællesskabets elektricitetssystem og ensartede konkurrenceniveauer, samt hvilke økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser åbningen af elektricitetsmarkedet har haft for kunderne

d) en undersøgelse af spørgsmål vedrørende systemkapaciteten og forsyningssikkerheden for naturgas i Fællesskabet, navnlig den eksisterende og forventede balance mellem efterspørgsel og udbud, under hensyntagen til den fysiske kapacitet for udveksling mellem områder og udvikling af oplagring (herunder spørgsmålet om proportionalitet i markedsregulering på dette område)

e) opmærksomheden vil særlig blive rettet mod foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører

(*) 31. december i året efter ikrafttrædelsen af direktiv 2003/55/EF.

f) en generel vurdering af de fremskridt, der er opnået med hensyn til bilaterale forbindelser med tredjelande, som producerer og eksporterer eller transporterer naturgas, herunder fremskridt med hensyn til markedsintegration, handel og adgang til sådanne tredjelandes net

g) eventuelle harmoniseringsbehov, der ikke har tilknytning til direktivets bestemmelser.

Situationsrapporten kan eventuelt indeholde henstillinger og foranstaltninger til at modvirke negative følger af markedsdominans og markedskoncentration.

2. Hvert andet år skal den i stk. 1 nævnte situationsrapport også indeholde en analyse af de forskellige foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne for at opfylde offentlige serviceforpligtelser, og en vurdering af, hvor effektive de har været, især deres indvirkning på konkurrencen på elektricitetsmarkedet. Denne rapport kan i givet fald indeholde henstillinger vedrørende foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan, for at opnå høje standarder for offentlig service eller foranstaltninger, der skal forhindre markedsafskærmning.

3. Kommissionen forelægger senest den … (*) som led i den generelle evaluering Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret specifik rapport om, i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse i kapitel IV har medvirket til at sikre transmissionssystemoperatørerne fuld og reel uafhængighed, med anvendelse af effektiv adskillelse som benchmark.

4. I den vurdering, som Kommissionen skal foretage i henhold til stk. 3, tager den navnlig hensyn til følgende kriterier: retfærdig og ikke-diskriminerende netadgang, effektiv regulering, udvikling af nettet til opfyldelse af markedets krav, ikke-konkurrenceforvridende investeringsincitamenter, udvikling af sammenkoblingsinfrastruktur, effektiv konkurrence på Fællesskabets energimarkeder og forsyningssikkerhedssituationen i Fællesskabet.

5. Kommissionen forelægger, når det er relevant, og navnlig når den i stk. 3 omhandlede detaljerede specifikke rapport fastslår, at betingelserne i stk. 4 ikke er garanteret i praksis, Europa-Parlamentet og Rådet forslag med henblik på fuldt ud at sikre transmissionssystemoperatørernes effektive uafhængighed senest den … (**).

6. Kommissionen forelægger senest den 1. januar 2006 Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret rapport om fremskridtene med hensyn til at etablere det indre marked for elektricitet. Rapporten skal navnlig omhandle:

— eksistensen af en ikke-diskriminerende netadgang

— effektiv regulering

— udvikling af sammenkoblingsinfrastruktur, transitbetingelserne og forsyningssikkerhedssituationen i Fællesskabet

— i hvilken udstrækning små virksomheder og privatkunder får det fulde udbytte af markedets åbning, navnlig for så vidt angår standarden for de offentlige tjenesteydelser

— i hvilken udstrækning markeder i praksis er åbne for en effektiv konkurrence, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd

— i hvilken udstrækning kunder rent faktisk skifter leverandører og genforhandler tariffer

— prisudvikling, herunder forsyningspriser, i forhold til graden af markedsåbning

— om tredjeparter har effektiv og ikke-diskriminerende adgang til oplagring af gas, når det ud fra tekniske og/eller økonomiske hensyn er nødvendigt for at sikre effektiv adgang til systemet

— erfaringer indhøstet i forbindelse med anvendelsen af dette direktiv med hensyn til den effektive uafhængighed af systemoperatører i vertikalt integrerede virksomheder, og om der ud over funktionel uafhængighed og regnskabsmæssig adskillelse er udviklet andre foranstaltninger, som har virkninger, der svarer til selskabsretlig adskillelse.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre høje standarder for offentlig service.

Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre distributionssystemoperatørernes fulde og effektive uafhængighed inden den 1. juli 2007. Om nødvendigt omfatter disse forslag i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen også foranstaltninger til at imødegå problemer i forbindelse med markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd.

*Artikel 52*

**Ophævelse**

Direktiv 2003/55/EF ophæves fra den … (***); dette berører dog ikke medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til fristerne for gennemførelse og anvendelse af nævnte direktiv. Henvisninger til det ophævede direktiv betragtes som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

*Artikel 53*

**Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den … (***). De underretter straks Kommissionen herom.

De anvender disse bestemmelser fra den … (***) med undtagelse af artikel 11, som de skal anvende fra … (****).

(*) To år efter den dato, der henvises til i artikel 53, stk. 1,første afsnit, dvs. 42 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

(**) Tre år efter den dato, der henvises til i artikel 53, stk. 1, første afsnit, dvs. 54 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

(***) 18 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

(****) 42 måneder efter dette direktivs ikrafttræden.

Disse bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

*Artikel 54*

**Ikrafttræden**

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 55*

**Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i …, den …

| *På Europa-Parlamentets vegne* | *På Rådets vegne* |
|---|---|
| … | … |
| *Formand* | *Formand* |

*BILAG I*

**FORANSTALTNINGER VEDRØRENDE FORBRUGERBESKYTTELSE**

Med forbehold af Fællesskabets bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, særlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg ([1]) og Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler ([2]), skal de foranstaltninger, der henvises til i artikel 3, sikre, at kunder:

a) har ret til en kontrakt med deres gasleverandør, idet der i kontrakten angives følgende:

   — leverandørens navn og adresse

   — hvilke ydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning

   — de typer vedligeholdelsesservice, der eventuelt tilbydes

   — hvordan aktuel information om gældende tariffer og vedligeholdsgebyrer kan indhentes

   — kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og afslutning af ydelserne og af kontrakten samt en eventuel ret til opsigelse

   — eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, og

   — hvordan procedurerne for bilæggelse af tvister, jf. litra f), iværksættes.

   Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder bør der gives oplysning om betingelserne forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmænd, gives der ligeledes oplysning om de i dette litra omhandlede forhold forud for kontraktens indgåelse.

b) underrettes med passende varsel, hvis leverandøren har til hensigt at ændre kontraktbestemmelserne, og orienteres om deres ret til at hæve kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandørerne giver deres kunder direkte meddelelse om enhver gebyrforhøjelse, idet dette skal ske på et passende tidspunkt og senest én normal faktureringsperiode efter forhøjelsens ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne kan hæve kontrakten, hvis de ikke godkender de nye betingelser, som gasleverandøren har underrettet dem om

c) modtager gennemsigtige oplysninger om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af gasleverancer

d) tilbydes et bredt udvalg af betalingsmetoder. Eventuelle forskelle i vilkår og betingelser skal afspejle leverandørens omkostninger ved forskellige betalingssystemer. De generelle vilkår og betingelser skal være rimelige og gennemsigtige. De skal anføres i et klart og forståeligt sprog. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder

e) ikke skal betale for at skifte leverandør

f) nyder godt af gennemsigtige, enkle og billige procedurer for behandling af deres klager. Sådanne procedurer skal gøre det muligt at bilægge tvister hurtigt og rimeligt og skal, hvis det skønnes berettiget, indeholde bestemmelser om et erstatnings- og/eller tilbagebetalingssystem. Når det er muligt, bør principperne i Kommissionens henstilling 98/257/EF af 30. marts 1998 om de principper, der finder anvendelse på organer, med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet ([3]), følges

g) som er tilsluttet gassystemet, informeres i henhold til gældende national lovgivning om deres rettigheder med hensyn til levering af naturgas af en bestemt kvalitet til rimelige priser

h) har adgang til deres forbrugsdata og skal, efter udtrykkelig aftale og gratis, kunne give enhver virksomhed med forsyningstilladelse adgang til deres egne målerdata. Den part, der er ansvarlig for dataforvaltning, har pligt til at give virksomheden disse data. Medlemsstaterne fastlægger et standardformat for de pågældende data og en procedure, hvorefter leverandører og forbrugere kan få adgang til dem. Der må ikke pålægges forbrugeren ekstra udgifter for denne ydelse

i) informeres fyldestgørende om det faktiske gasforbrug og prisen tilstrækkelig hyppigt til, at de kan regulere deres eget gasforbrug. Oplysningerne gives ved at anvende en tilstrækkelig tidsramme, der tager hensyn til kapaciteten af forbrugerens måleudstyr. Der tages passende hensyn til omkostningseffektiviteten ved sådanne foranstaltninger. Der må ikke pålægges forbrugeren ekstra udgifter for denne ydelse

j) må skifte leverandør når som helst i årets løb, og en forbruger har ret til en endelig faktura senest tre måneder efter sidste leverance fra denne tidligere leverandør.

([1]) EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.
([2]) EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29.
([3]) EFT L 115 af 17.4.1998, s. 31.

*BILAG II*

**SAMMENLIGNINGSTABEL**

| Direktiv 2003/55/EF | Nærværende direktiv |
|---|---|
| Artikel 1 | Artikel 1 |
| Artikel 2 | Artikel 2 |
| Artikel 3 | Artikel 3 |
| Artikel 4 | Artikel 4 |
| Artikel 5 | Artikel 5 |
| — | Artikel 6 |
| — | Artikel 7 |
| Artikel 6 | Artikel 8 |
| Artikel 9 | Artikel 9 |
| Artikel 7 | Artikel 10 |
| — | Artikel 11 |
| Artikel 7 | Artikel 12 |
| Artikel 8 | Artikel 13 |
| — | Artikel 14 |
| — | Artikel 15 |
| Artikel 10 | Artikel 16 |
| — | Artikel 17 |
| — | Artikel 18 |
| — | Artikel 19 |
| — | Artikel 20 |
| — | Artikel 21 |
| — | Artikel 22 |
| — | Artikel 23 |
| Artikel 11 | Artikel 24 |
| Artikel 12 | Artikel 25 |
| Artikel 13 | Artikel 26 |
| Artikel 14 | Artikel 27 |
| Artikel 15 | Artikel 28 |
| Artikel 16 | Artikel 29 |
| Artikel 17 | Artikel 30 |
| Artikel 18 | Artikel 31 |
| Artikel 19 | Artikel 32 |
| Artikel 20 | Artikel 33 |
| Artikel 21 | Artikel 34 |

| Direktiv 2003/55/EF | Nærværende direktiv |
|---|---|
| Artikel 22 | Artikel 35 |
| Artikel 23 | Artikel 36 |
| Artikel 24 | Artikel 37 |
| Artikel 25, stk. 1 (første og andet punktum) | Artikel 38 |
| — | Artikel 39 |
| Artikel 25 (resten) | Artikel 40 |
| — | Artikel 41 |
| — | Artikel 42 |
| — | Artikel 43 |
| — | Artikel 44 |
| Artikel 26 | Artikel 45 |
| — | Artikel 46 |
| Artikel 27 | Artikel 47 |
| Artikel 28 | Artikel 48 |
| Artikel 29 | Artikel 49 |
| Artikel 30 | Artikel 50 |
| Artikel 31 | Artikel 51 |
| Artikel 32 | Artikel 52 |
| Artikel 33 | Artikel 53 |
| Artikel 34 | Artikel 54 |
| Artikel 35 | Artikel 55 |
| Bilag A | Bilag I |

## RÅDETS BEGRUNDELSE

### I. INDLEDNING

1. Kommissionen forelagde den 19. september 2007 et forslag til et direktiv om ændring af direktiv 2003/55/EF, der er baseret på artikel 47, stk. 2, artikel 55 og artikel 95 i traktaten, i en pakke sammen med fire andre forslag vedrørende det indre marked for energi.

2. Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg afgav udtalelse om hele pakken henholdsvis den 10. ([1]) og den 22. april 2008 ([2]).

3. Europa-Parlamentet vedtog sin førstebehandlingsudtalelse ([3]) den 9. juli 2008 og godkendte 122 ændringer. Kommissionen forelagde ikke et ændret forslag.

4. Den 9. januar 2009 vedtog Rådet sin fælles holdning i overensstemmelse med artikel 251 i traktaten i form af et omarbejdet direktiv.

### II. FORMÅLET MED FORSLAGET

5. Forslaget er en del af tredje pakke vedrørende det indre marked for energi sammen med forordningen om betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet, direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet, forordningen om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og forordningen om oprettelse af et Agentur for Samarbejde mellem Energimyndigheder. Det tager sigte på at gennemføre det indre marked for naturgas ved især at indføre:

   — bestemmelser om effektiv adskillelse mellem transmission og produktions- og forsyningsvirksomhed, herunder en procedure for certificering af transmissionssystemoperatører i Fællesskabet samt i tredjelande

   — bestemmelser om forbedring af de nationale energimyndigheders uafhængighed og harmonisering af deres beføjelser på fællesskabsplan

   — bestemmelser om forbedring af den regionale solidaritet og det regionale samarbejde

   — bestemmelser om forbedring af energimarkedets gennemsigtighed og funktion.

### III. ANALYSE AF DEN FÆLLES HOLDNING

6. **Generelle bemærkninger:**

6.1. Rådet har fundet det mere effektivt, mere gennemsigtigt og sammenhængende i forhold til direktiv 2003/55/EF samt mere læservenligt at omarbejde direktivets bestemmelser. Herudover har Rådet som et generelt princip fuldt ud respekteret Kommissionens ændringsforslag på den måde, at det ikke har åbnet nogen andre bestemmelser, der ikke indgår i Kommissionens forslag, med mindre det har været nødvendigt med ændringer på grund af Rådets ændringer i forslaget, ændrede henvisninger som følge af omnummerering af artiklerne osv. Rådet har så vidt muligt fulgt Kommissionens tilgang med identisk behandling af el- og gassektorerne.

Kommissionen har accepteret alle de ændringer, som Rådet har foretaget i forslaget.

6.2. Af de *122 ændringer, som Europa-Parlamentet har vedtaget*, har Rådet fulgt Kommissionen og

   — accepteret følgende 20 ændringer:

   fuldt ud (nogle af dem omformuleret): 50, 98 og 103

   delvis/i princippet/i ånden: 11, 12, 63, 64, 68, 78/125/135/138, 91-96, 98, 101, 104 og 107

   og

   — forkastet følgende 44 ændringer: 1, 4, 10, 14, 15, 18, 19, 22, 30, 37-39, 41, 43, 47, 54, 57-59, 62, 65-67, 70-72, 82, 83, 89, 90, 97, 105, 106, 108-110, 113, 114, 116/137, 123, 126, 128, [129], 131 og 133 på grund af indhold og/eller form.

([1]) EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.
([2]) EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.
([3]) Endnu ikke offentliggjort i EUT.

6.3. Rådet har afveget fra Kommissionens holdning og

— accepteret én ændring: 79

og

— forkastet følgende 59 ændringer: 2, 3, 5-9, 13, 16, 17, 20, 21, 23-29, 31-36, 40, 45, 46, 48, 49, 51-53, 55, 56, 60, 61, 69, 73-77, 80, 81, 84-88, [93/129+94-96] (delvis), 99, 100, 102, 111, 112, 118, 120, 132, 136.

7. **Specifikke bemærkninger:**

7.1. De af *EP's ændringer,* hvor Rådet har afveget fra *Kommissionens holdning:*

a) Rådet har accepteret ændring 79, fordi det ligesom EP er af den opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt at træffe afgørelser om distributionssystemoperatørens aktiviteter og uafhængighed ved en udvalgsprocedure.

b) Rådet har forkastet ovennævnte 59 ændringer (punkt 6.3) af følgende årsager:

i) Ændringerne vedrører bestemmelser, som ikke indgår i Kommissionens forslag; disse ændringer er blevet forkastet i princippet (se punkt 6.1): ændring 6, 13, 21, 23, 25, 31, 32, 33, 34, 35, 40, 45, 46, 48, 49, 51, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 111 (første del), 118, 120, 132.

ii) Ændringerne har ikke nogen merværdi, hovedsagelig fordi spørgsmålene (delvis) er tilstrækkelig dækket af andre dele af teksten: ændring 2 ville svække fremhævelsen i betragtning 6; ændring 7 indeholder gentagelser; ændring 87 er delvis dækket af betragtning 15; ændring 20 er allerede (delvis) dækket af betragtning 29 og 31; ændring 26 er unødvendig; ændring 60: spørgsmålet er tilstrækkeligt dækket af artikel 9; ændring 61: spørgsmålet er dækket af artikel 51 om rapportering; ændring 81 ville gøre artikel 35, stk. 1, mindre klar; ændring 85 giver uklarhed i artikel 35, stk. 3; ændring 87: de nærmere oplysninger er unødvendige; ændring 88 ville svække teksten i artikel 35, stk. 8, femte afsnit, for meget; ændring 136 er (delvis) tilstrækkelig dækket af artikel 40, stk. 15.

iii) Ændringerne indsætter tekst, som ikke er hensigtsmæssig eller nødvendig i dette direktiv eller som ikke er i overensstemmelse med direktivets anvendelsesområde: 5, 9, 16, 17, 36, 53, 56, 80, 81, 85, 86, 96 (delvis) ikke hensigtsmæssig i artikel 40, 99, 100, 111(anden del), 112.

iv) Ændringerne indsætter en betragtning, som ikke har en tilsvarende artikel: ændring 24 og 29.

v) Rådet finder, at oversigten over de regulerende myndigheders opgaver og beføjelser i artikel 40 i den fælles holdning er tilstrækkelig; følgende ændringer går (delvis) ud over de opgaver, som Rådet tildeler de regulerende myndigheder: ændring 93-95.

vi) Ændringerne indsætter tekst, som ikke svarer til den rolle, som Rådet giver agenturet: 28, 55 (anden del), 84.

vii) Rådet er af den opfattelse, at den fælles holdning i tilstrækkeligt omfang afspejler målet om regional solidaritet/regionalt samarbejde: ændring 3, 27, 52 og 55(første del) er derfor unødvendige.

7.2. I *Kommissionens forslag* har Rådet foretaget visse andre ændringer (i indhold og/eller form); de vigtigste er angivet i det følgende:

a) *Effektiv adskillelse mellem netdrift og produktions- og forsyningsaktiviteter*

Ud over de to muligheder, som Kommissionen foreslår (ejendomsretlig adskillelse (OU) og den uafhængige systemoperatør (ISO)) har Rådet i forståelse med Kommissionen fundet det hensigtsmæssigt at indsætte en tredje mulighed, den uafhængige transmissionsoperatør (ITO), i tilfælde af, at en transmissionssystemoperatør indgår i et vertikalt integreret selskab (VIU) ved direktivets ikrafttræden (nyt kapitel IV med artikel 17-23, tilsvarende betragtninger 13, 15 og 16). De tre muligheder har samme status og vil være til rådighed for både elektricitets- og gassektoren.

ITO-bestemmelserne vil sikre den faktiske uafhængighed (artikel 17 og 18) for operatøren, dens ledelse (artikel 19) og tilsynsorganet (artikel 20), og at interessekonflikter undgås. Indførelsen af et overvågningsprogram og en overvågningsansvarlig (artikel 21) bidrager også til dette mål. Desuden sikres der ikke-konkurrenceforvridende investeringsincitamenter og udvikling af sammenkoblingsinfrastruktur (artikel 22) samt retfærdig og ikke-diskriminerende netadgang (artikel 23).

Der er indsat yderligere opgaver og beføjelser for de regulerende myndigheder i artikel 40, stk. 5, for at sikre overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel IV. Desuden er der tilføjet et stykke i artikel 7 om regionalt samarbejde, som ITO'er er involveret i. Endelig fastsætter artikel 51 om rapportering i stk. 3-5, at Kommissionen som led i den generelle evaluering vil vurdere gennemførelsen af ITO-muligheden på grundlag af visse kriterier to år efter datoen for direktivets gennemførelse.

ITO-bestemmelserne i den fælles holdning tager sigte på at finde en balance mellem betænkeligheder med hensyn til anvendelsesområdet og tidsplanen samt ITO-mulighedens eksigibilitet, samtidig med at VIU's finansielle interesser bevares og det fortsat er praktisk anvendeligt. Dette er en af årsagerne til, at Rådet ikke har fundet det hensigtsmæssigt at indsætte bestemmelser om en forvalter.

For at tage hensyn til tilfælde, hvor der for et transmissionssystem, der tilhører et VIU, er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørers (TSO) uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i kapitel IV, er der indsat en ny bestemmelse i artikel 9, stk. 9.

b) *Ensartede vilkår*

Da der i fremtiden vil være tre forskellige modeller for adskillelse på fællesskabsmarkedet, er der indsat en bestemmelse om såkaldte ensartede vilkår i artikel 46 samt en tilsvarende betragtning 17. Den indeholder især en række kriterier for foranstaltninger, som medlemsstaterne har mulighed for at træffe for at sikre ensartede vilkår.

c) *Certificering af TSO'er i Fællesskabet og i tredjelande*

Den fælles holdning har to artikler om certificering af TSO'er: en generel artikel (artikel 10) og en artikel om certificering for så vidt angår tredjelande (artikel 11), som har erstattet artikel 7a i Kommissionens forslag. Artikel 11 sikrer på den ene side, at TSO'er i tredjelande skal overholde samme regler om adskillelse som TSO'er i Fællesskabet; på den anden side indfører den kriteriet om energiforsyningssikkerhed for medlemsstaterne og Fællesskabet, som skal tages i betragtning ved certificering.

Desuden har Rådet fundet det hensigtsmæssigt at overføre den del af certificeringsproceduren, som fastlægger Kommissionens rolle i denne procedure, til en ny artikel 3 i gasforordningen. Herudover træffes den vigtigste certificeringsafgørelse fortsat af de nationale regulerende myndigheder, mens Kommissionen anmodes om at afgive udtalelse om certificeringen. De nationale regulerende myndigheder i videst muligt omfang tage hensyn til denne udtalelse.

d) *Regulerende myndigheder*

Rådet har indsat to nye stykker i artikel 38, som sikrer, at princippet med en enkelt regulerende myndighed på nationalt plan i kombination med enkeltrepræsentation (f.eks. i agenturet) er foreneligt med, at nogle medlemsstater i øjeblikket har flere regulerende myndigheder på regionalt niveau eller for små isolerede dele af deres område (artikel 38, stk. 2 og 3).

Mens teksten til den fælles holdning sikrer de regulerende myndigheders uafhængighed, gør den det også klart, at dette ikke betyder, at de regulerende myndigheder er frie for domstolskontrol eller parlamentstilsyn (betragtning 26), eller at de kan lade hånt om bredere målsætninger, f.eks. med hensyn til miljømæssig bæredygtighed eller offentlige serviceforpligtelser (artikel 38, stk. 4).

Den fælles holdning sikrer også, at de regulerende myndigheder ved udførelsen af deres opgaver har mulighed for om nødvendigt at handle i snævert samarbejde med andre myndigheder, f.eks. konkurrencemyndigheder, samtidig med at de bevarer deres uafhængighed og uden overlapninger (f.eks. tilsyn) med det arbejde, der normalt udføres af andre myndigheder (artikel 40, stk. 2).

e) *Reguleringsordning for forhold på tværs af grænserne*

Stykkerne om agenturets rolle (artikel 41, stk. 3 og (delvis) 4) er af retlige årsager blevet overført til agenturforordningen (ny artikel 8). Agenturet vil blive involveret i grænseoverskridende forhold som en sidste udvej på anmodning af de nationale regulerende myndigheder, eller hvis disse ikke når til enighed inden for en vis frist.

f) *Undtagelser for ny infrastruktur*

Med hensyn til indrømmelse af undtagelser for ny grænseoverskridende infrastruktur (artikel 35) har Rådet fundet det hensigtsmæssigt kun at involvere agenturet i tilfælde, hvor de berørte nationale regulerende myndigheder ikke når til enighed eller indgiver en fælles anmodning til agenturet (stk. 4). Desuden bør medlemsstaterne have mulighed for, hvis de ønsker det, at fastsætte, at den *formelle* afgørelse om undtagelsen træffes af et andet relevant organ i medlemsstaten på grundlag af den regulerende myndigheds udtalelse (stk. 6).

g) *Detailmarkeder*

Rådet har fundet det hensigtsmæssigt at omformulere artiklen om detailmarkeder, idet det bl.a. har udeladt henvisningen til grænseoverskridende markeder, og overføre den fra gasforordningen (artikel 8a i Kommissionens forslag) til direktivet (ny artikel 44).

h) *Undtagelser*

I lyset af omarbejdningen har Rådet fundet det hensigtsmæssigt at ajourføre artikel 48, især med hensyn til en undtagelse fra bestemmelserne om adskillelse for medlemsstater med markeder under opbygning eller isolerede markeder.

i) *Andre spørgsmål*

— Rådet har fundet det hensigtsmæssigt ikke at udelukke, at producenter/leverandører kan have *minoritetsaktieposter* i TSO'er med ejendomsretlig adskillelse, så længe dette ikke fører til, at den ene på nogen måde kontrollerer eller udøver indflydelse på den anden, og at det ikke fører til en interessekonflikt (artikel 9, stk. 2).

— Den fælles holdning indeholder med hensyn til *offentligt ejerskab* muligheden for at opnå ejerskabsmæssig adskillelse med to separate offentlige organer ved hjælp af en bestemmelse, der anerkender, at to separate offentlige organer kan anses for at være to personer med henblik på gennemførelse af en ejerskabsmæssig adskillelse (artikel 9, stk. 6).

— Der er foretaget nogle tekniske omformuleringer for at gøre bestemmelsen om *operatøren for et kombineret system* klarere (artikel 28). Ifølge denne bestemmelse kan operatøren for et kombineret system fungere enten med ejendomsretlig adskillelse eller som en uafhængig systemoperatør eller en uafhængig transmissionsoperatør.

— Betragtning 29 indfører og forklarer begrebet *programmer for frigivelse af gas* som én af de mulige foranstaltninger til at fremme effektiv konkurrence.

— Endelig har Rådet i overensstemmelse med reglerne om omarbejdning indsat en ny artikel om *ophævelse* af den nuværende retsakt (artikel 52).